

REPUBLICA SLOVENIJA
OKROŽNO SODIŠČE V LJUBLJANI

PREJETO

ROK:

DELNA SODBA
V IMENU LJUDSTVA

IN

SKLEP

Okrožno sodišče v Ljubljani, okrožna sodnica

je v pravdni zadevi tožeče stranke

ki ju oba zastopa odvetnik iz Ljubljane, proti toženi stranki

jo zastopa

zaradi ugotovitve ničnosti kreditne pogodbe, vrednost spornega predmeta
EUR in zaradi plačila EUR s pp, zvišano na EUR s pp,

po dne maja 2018 opravljeni javni glavni obravnavi, v prisotnosti pooblaščenecv
obeh pravdnih strank, istega dne

ODLOČILO:

- I. Objektivna sprememba tožbe se dovoli.
- II. Ugotovi se, da sta nična kreditna pogodba št. _____ z dne _____ in sklenjena v notarskem zapisu z dne _____ notarke _____ in sporazum o zavarovanju denarne terjatve po 142. čl. Stvarnopravnega zakonika, sklenjen v notarskem zapisu z dne _____ notarke _____
- III. O pravnih stroških pravnih strank bo odločeno s končno sodno odločbo.

OBRAZLOŽITEV:

1. Tožnika sta s tožbo zahtevala ugotovitev ničnosti kreditne pogodbe št. _____ in sporazuma o zavarovanju denarne terjatve, sklenjenih v notarskem zapisu notarke _____ z dne _____, in sicer sklenjenih med toženko kot kreditodajalcem in upnikom ter tožnikom kot kreditojemalcem, dolžnikom in zastaviteljem, tožnico kot porokinjo in plačnico ter zastaviteljico, in kot porokinjo in plačnico. V tožbi sta tožnika navajala, da gre za kreditno pogodbo z valutno klavzulo v švicarskih frankih (CHF). Banka je tožniku kot kreditojemalcu dala namenski hipotekarni stanovanjski kredit v znesku _____ CHF v evrski protivrednosti po referenčnem tečaju Evropske centralne banke (ECB) z ročnostjo 15 let. Glavnica kredita je na dan sklenitve pogodbe znašala _____ EUR. Za porabo kredita, vračilo kredita, obračun in plačevanje pogodbenih ali zamudnih obresti je bilo določeno, da se upošteva evrska protivrednost CHF po referenčnem tečaju ECB na dan plačila posamezne obveznosti. To pogodbeno določilo (1. odst. 2. čl. kreditne pogodbe) pomeni valutno klavzulo. Čeprav pogodba določa, da se bo kredit evidenčno vodil v CHF, pa je dejstvo, da je banka kredit izplačala v evrih, tožnik pa kredit odplačuje prav tako v evrih (prek trajnika iz svojega transakcijskega računa), kar pomeni, da gre za kredit z valutno klavzulo (in ne kredit v tuji valuti - švicarskih frankih). S pogodbo je bilo dogovorjeno vračilo kredita v 180-tih mesečnih anuitetah. Prva je zapadla _____ zadnja pa zapade v plačilo _____ Po pogodbi prvih 179 anuitet znaša _____ CHF v evrski protivrednosti po tečaju EUR/CHF na dan plačila, z zadnjo 180-to anuiteto pa se bo izvršil dokončni poračun vseh do takrat neplačanih obveznosti. Znesek anuitet je bil obračunan in določen z uporabo skupne obrestne mere. Ob sklenitvi pogodbe je bil tečaj evra v primerjavi s švicarskim frankom stabilen, po sklenitvi pogodbe pa je prišlo do občutne spremembe tečaja, do razvrednotenja evra (pa tudi ameriškega dolarja in japonskega jena) in hkrati močne rasti vrednosti švicarskega franka. Ob sklenitvi pogodbe se je referenčni tečaj ECB (tečaj EUR/CHF) gibal med 1,5 in 1,6 CHF za

EUR, ob vložitvi tožbe pa se giblje med 1,0 in 1,1 CHF za EUR. Občutna rast tečaja CHF oziroma padec vrednosti EUR se je začela sredi leta 2009, nato je švicarska centralna banka s svojo ekonomsko politiko tečaj EUR/CHF umetno vzdrževala nad mejo 1,2 CHF za EUR (od septembra 2011 do januarja 2015). Od začetka leta 2015, ko je švicarska centralna banka prenehala s svojimi ukrepi, pa je vrednost EUR ponovno padla. Na izredno rast tečaja CHF je tožnika toženka prvič opozorila dne 14.01.2015, nato pa še dne 16.09.2015. Zaradi opisane rasti vrednosti CHF se je pretirano povečala glavnica, ki jo mora vrniti kreditojemalec, in sicer je evrska protivrednost glavnice kredita na dan 23.11.2015 znašala [redacted] EUR (tečaj CHF/EUR je bil na ta dan 1,0848 CHF za EUR), kar je 50,99 % več kot ob sklenitvi pogodbe (tedaj je znašala glavnica [redacted]). Ker so anuitete v pogodbi prav tako določene v CHF, ki pa jih tožnik plačuje v EUR, so se znatno zvišale tudi anuitete, ki jih mora mesečno plačevati tožnik kot kreditojemalec. Banka tožnikov ob sklenitvi pogodbe ni ustrezno opozorila na tveganja, ki izhajajo iz posojila vezanega na tujo valuto, ki ni EUR in jima ni na razumljiv način pojasnila lastnosti predmetnega kredita. Pojasnjeno jima tudi ni bilo dejansko tveganje, ki sta ga prevzela, predvsem pa jima banka ni predstavila negativnih posledic gibanja tržnih spremenljivk na vrednost kredita in vrednost njunega premoženja, takšno ravnanje pa je v nasprotju z načelom vestnosti in poštenja ter priporočili Banke Slovenije. Izpolnitev pogodbe je znatno drugačna od tistega, kar sta tožnika kot potrošnika utemeljeno pričakovala. Valutna klavzula v CHF pomeni nepošten pogodbeni pogoj po Zakonu o varstvu potrošnikov (ZVPot), oziroma nedovoljeni pogodbeni pogoj po Direktivi Sveta 93/13/EGS z dne 05.04.1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah. Tožnika zahtevata ugotovitev ničnosti kreditne pogodbe v celoti, saj po njunem mnenju pogodba ne more obstati brez sporne valutne klavzule. Tožnika navajata, da sta leta 2007 potrebovala kredit za nakup stanovanja, za katerega sta se pozanimala pri več bankah, med drugim tudi pri toženki. Uslužbenki banke [redacted] sta pojasnila, da potrebujeta 100 % stanovanjski kredit, ki bi ga želela čim prej odplačati (v roku 10 do 15 let) in da se zavedata, da bo treba kredit zavarovati s hipoteko. Uslužbenka banke jima je predstavila stanovanjske kredite v EUR in kredit z valutno klavzulo v CHF ter pojasnila, da jima v primeru takšnega kredita banka lahko ponudi obrestno mero z 1,4 % pribitka letno (t.j. 6 mesečni EURIBOR + 1,40 % letno ali 6 mesečni LIBOR + 1,40 % letno), naredila je tudi izračune za EURIBOR in LIBOR za različna časovna obdobja. Po pregledu teh izračunov se je tožnikoma zdel najbolj primeren kredit z valutno klavzulo v CHF za dobo 15 let, ki je bil občutno cenejši od kredita v EUR za enako obdobje (z obrestno mero vezano na EURIBOR). Uslužbenka banke je tožnikoma pojasnila, da je glavni razlog za takšno ugodnost predmetnega kredita dejstvo, da je LIBOR nižji od EURIBOR-ja in jima je zagotovila, da naj s to ne bi spremenilo. Pojasnila jima je tudi, da se pri kreditu z valutno klavzulo v CHF poleg LIBOR-ja lahko spreminja tudi tečajna razlika med CHF in EUR, vendar pa je hkrati poudarila, da

sta to tako močni in stabilni valuti, da tožnika lahko pričakujeta zgolj nekaj odstotno nihanje tečaja CHF/EUR, največ 5 % navzgor ali navzdol. Uslužbenka banke jima je tudi zagotovila, da v kolikor bo prišlo do kakršnihkoli večjih sprememb, ju bo banka takoj obvestila in se bodo pogovorili o nadaljnjih ukrepih. Uslužbenka banke je ves čas poudarjala samo prednosti kredita z valutno klavzulo v CHF, medtem ko se o kreditu v EUR (razen izračuna) niso pogovarjali. Pojasnila jim je tudi, da zadnje čase sklepa samo še kredite z valutno klavzulo v CHF in da se večina ljudi odloča za te kredite ravno zato, ker so tako ugodni. Zagotovila pa jima je tudi, da če bosta želela, kredit lahko kadarkoli spremenita v EUR z obstoječimi pogoji. Na podlagi opisanih pojasnil uslužbenke banke sta se tožnika odločila za kredit z valutno klavzulo v CHF in je bila tako sklenjena kreditna pogodba s tožnikom kot kreditojemalcem (saj je bil tedaj le tožnik zaposlen za nedoločen čas, tožnica pa je bila še študentka), tožnica pa je tedaj sklepala kreditno pogodbo kot porok in plačnik. Kredit je bil zavarovan s hipoteko na nepremičnini, v solasti obeh tožnikov, z osebnim poroštvom tožnice in

ter s sklenjenim zavarovanjem tožnika za primer izgube zaposlitve in za primer smrti zaradi nezgode ali trajne invalidnosti pri

Banka je tožniku izplačala evrsko protivrednost glavnice, ki je znašala po pogodbi (CHF), preračunano po tečaju CHF/EUR, na dan sklenitve pogodbe EUR, na dan koriščenja kredita, zmanjšano za stroške odobritve kredita, zavarovalno premijo in interkalarne obresti pa je čista vrednost kredita znašala EUR, ko je banka prodajalcu stanovanja nakazala na njegov transakcijski račun znesek EUR, razliko v višini

EUR pa tožniku na njegov bančni račun. Glede pogodbenih določb o vračilu kredita sta tožnika navajala, da sta šele kasneje ugotovila, da prvih 179 anuitet dejansko ni bilo določenih v fiksnem znesku (CHF), kot je to navedeno v pogodbi. Iz pogodbenega določila (3. čl. Pogodbe), ki določa, da se anuiteta posameznega obroka obračuna in določi z uporabo skupne obrestne mere, ni razvidno kaj izraz „skupna obrestna mera“ pomeni. Ob sklenitvi pogodbe je bila obrestna mera določena v višini 6 mesečni LIBOR + 1,40 % letno, hkrati pa je pogodba določala, da je obrestna mera spremenljiva in vezana na 6 mesečni LIBOR, in da banka opravi prilagoditev pogodbene obrestne mere glede sprememb LIBOR-ja dvakrat letno. Efektivna obrestna mera za kredit je ob sklenitvi pogodbe znašala 4,54 %. Iz tabelarnega prikaza plačila anuitet je razvidno, da se niso spreminjali samo evrski zneski nakazil, temveč tudi zneski anuitet v švicarskih frankih niso bili enaki, kar je v nasprotju s 3. čl. Pogodbe in razen prva anuiteta nobena anuiteta ni bila več CHF. Iz tabele plačil anuitet tudi izhaja, da je do konca leta višina anuitet nihala v okviru tistega, kar sta tožnika, glede na pojasnila banke ob sklenitvi pogodbe pričakovala in sicer od januarja 2008 do vključno junija 2008 je anuiteta znašala CHF, evrski zneski nakazil pa so v povprečju znašali nekaj čez EUR, od julija do decembra 2008 je anuiteta znašala CHF, evrski zneski nakazil pa v

povprečju nekaj čez [REDACTED] EUR. Z januarjem 2009 pa se je anuiteta v švicarskih frankih prvič opazno spremenila, in sicer na [REDACTED] CHF, evrski zneski nakazil so se sicer tudi znižali, vendar so v primerjavi s spremembo v CHF padli za manjši odstotek. V letu 2009 in 2010 se je anuiteta v CHF zniževala (z julijem 2009 na [REDACTED] CHF, z januarjem 2010 na [REDACTED] CHF, z julijem 2010 na [REDACTED] CHF), vendar pa je v januarju 2010 prišlo do bistvene spremembe trenda odplačevanja kredita, kljub temu, da se je ob polletni uskladitvi obrestne mere anuiteta v CHF znižala, pa so se evrski zneski nakazil povišali, npr. januarja 2010 je bila anuiteta [REDACTED] CHF, evrski zneski nakazil pa so se povišali in so v povprečju znašali nekaj čez [REDACTED] EUR, konec leta 2010 so evrski zneski nakazil precej poskočili, znesek anuitete v švicarskih frankih pa je ostal praktično nespremenjen. Od julija 2010 do decembra 2011 je znašala anuiteta v švicarskih frankih približno [REDACTED] CHF, evrski zneski pa so od julija 2010 do novembra 2010 znašali v povprečju [REDACTED] EUR, nato pa so decembra 2010 poskočili na [REDACTED] EUR, od januarja 2011 do maja 2011 so znašali v povprečju nekaj čez [REDACTED] EUR. Junija 2011 je prišlo še do večjega skoka in so znašali nekaj čez [REDACTED] EUR in to za enak znesek anuitete v CHF (ki je znašala povprečno [REDACTED] CHF), zato je tožnik 01.06.2011 bančnici [REDACTED] poslal prošnjo za nasvet glede spremembe predmetnega kredita v kredit v evre, prosil je za izračun konverzije kredita v evre, izračun mesečnih anuitet kredita v evrih, izračun anuitet v primeru fiksnih mesečnih stroškov in izračun stroškov konverzije kredita v evre. Banka tožnikoma ni odgovorila, zato se je tožnik zglasil osebno na banki, kjer pa mu je bilo rečeno, da se še ne splača spreminjati kredita in so mu zagotovili, da je kredit z valutno klavzulo v švicarskih frankih, kljub povišanju evrskega zneska nakazila še vedno ugodnejši od kredita v evrih. S septembrom 2011, ko je švicarska centralna banka tečaj CHF/EUR omejila na 1,20 CHF za EUR, so se zneski evrskih nakazil nekoliko znižali in se je njihova rast do januarja 2015 umirila, kljub temu pa sta tožnika v primerjavi s stanjem ob sklenitvi pogodbe, od sredine 2011 dalje plačevala občutno višje evrske zneske, ki so pomenili občutno nižji znesek anuitete v švicarskih frankih. Tožnika navajata, da sta do vključno oktobra 2015 odplačala [REDACTED] CHF ali [REDACTED] EUR, po podatkih banke pa na dan 23.12.2015 dolgujeta še [REDACTED] CHF nezapadle glavnice, kar znaša [REDACTED] EUR (upoštevajoč tečaj EUR/CHF na dan 23.12.2015 znaša 1,0812 CHF za 1,00 EUR). Tožnika navajata, da je bil tečaj CHF/EUR nekaj let pred in po sklenitvi obravnavane pogodbe na zgodovinsko nizki ravni, tečajna vrednost CHF pa pod njegovo realno vrednostjo. Med januarjem 2004 in januarjem 2008 se je gibala med 1,5 do 1,67 CHF za EUR. Banka Slovenije je že junija 2005 napovedala, da je glede na tečaje terminkskih pogodb v prihodnje pričakovati apreciacijo švicarskega franka in hkrati ugotovila, da kljub temu, ali pa ravno zaradi tega, pri poslovnih bankah prihaja do pomembnega povečanja deleža pogodb z valutno klavzulo, vezano na švicarski frank. Za banke je pomenila valutna klavzula vezana na švicarski frank zelo

majhen delež njihove finančne vsote in so v njej relativno izravnane, za komitente bank pa je bila po mnenju Banke Slovenije izpostavljenost tečajnemu tveganju zelo velika. Študija mednarodnega denarnega sklada (MDS) iz marca 1997 je ugotovila, da je bila že v letu 2007 (ko je bila sklenjena predmetna pogodba), blaga do zmerne rast tečaja švicarskega franka do evra zelo verjetna, če ne celo gotova. Tožnika se sklicujeta na sodbo Trgovinskega sodišča v Zagrebu 26.P-1401/2012, ki je ugotovilo, da so banke kot poznavalke valut in finančnega trga vedele za te napovedi MDS in so lahko predvidele, da je blaga do zmerne rast tečaja švicarskega franka zelo verjetna, skoraj gotova, ne glede na kasnejšo finančno in gospodarsko krizo, ki je sicer še pospešila in povečala rast tečaja švicarskega franka. Vrednost švicarskega franka je v primerjavi z evrom v obdobju december 2009 do avgusta 2011 zrasla za 48 % (07.12.2009 je znašal tečaj 1,5123 CHF za EUR, dne 05.08.2011 pa je znašal tečaj le še 1,08 CHF za EUR). Švicarska centralna banka je v septembru 2011 začela umetno ohranjati tečaj CHF pri meji 1,20 CHF za EUR, ko je s tem ukrepom januarja 2015 prenehala, je vrednost švicarskega franka spet občutno zrasla. Tožnika navajata, da sta obravnavano pogodbo sklenila kot potrošnika, zato je potrebno upoštevati Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot), Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK), Obligacijski zakonik (OZ), pa tudi pravo EU, ki se nanaša na vprašanje nedovoljenih pogojev v potrošniških pogodbah (Direktiva Sveta 93/13/EGS, ki določa smernice za oceno o nedovoljenosti pogodbenega pogoja in ki določa, da nedovoljeni pogoji uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, niso zavezujoči za potrošnika, in da pogodba še naprej zavezuje obe stranki, če je njen nadaljnji obstoj mogoč brez nedovoljenih pogojev). Tožnika se sklicujeta tudi na sodbo Sodišča EU C-26/13 o tem, kako mora biti sestavljen pogodbeni pogoj (ne samo za potrošnika razumljiv s slovničnega vidika), temveč je potrebno, da je v pogodbi transparentno pojasnjeno konkretno delovanje mehanizma konverzije tuje valute, na katerega se nanaša zadevni pogoj in zveza med tem mehanizmom in mehanizmom določenim z drugimi pogoji o izplačilu posojila, tako da potrošnik lahko na podlagi razumljivih pogojev oceni ekonomske posledice, ki zanj iz tega izhajajo. Izpostavljata tudi stališče sodišča EU o možnosti zavrnitve uporabe nedovoljenega pogodbenega pogoja oziroma nadomestitve tega z dispozitivno določbo nacionalnega prava. Tožnika navajata, da sta v obravnavani kreditni pogodbi nepošteni dve določbi, in sicer sama valutna klavzula (1. odst. 2. čl. pogodbe) in način določanja in obračunavanja anuitete z uporabo spremenljive obrestne mere (3. čl. pogodbe). Ti dve določbi sta del vnaprej oblikovane tipske pogodbe o stanovanjskem kreditu in nista bili med pogodbenima strankama dogovorjeni posamično, zato tožnika nista mogla vplivati na vsebino spornih določb. Predmet pogajanj med banko in tožnikoma je bil zgolj višina kredita, rok zapadlosti kredita ter vrsta in višina zavarovanja. Tožnika navajata, da banka pred sklenitvijo pogodbe (niti po sklenitvi), ni izpolnila svoje pojasnilne dolžnosti in tožnikoma ni pojasnila tveganj kredita z valutno klavzulo v

švicarskih frankih, zlasti jima ni pojasnila treh bistvenih elementov, to je splošnega tveganja, ki je povezano z vsako valutno klavzulo in ki izhaja iz sistema t. i. „plavajočih tečajev“, ni pojasnila tveganja povezanega z dejstvom, da Banka Slovenije ne skrbi za stabilnost tečaja evra proti švicarskemu franku, prav tako jima ni pojasnila, da je rast tečaja švicarskega franka zaradi uveljavitve evro območja zelo verjetna oziroma skoraj popolnoma gotova (kar je bilo ugotovljeno že marca 1997 v študiji MDS). Banka je tako kršila svoje obveznosti iz 1. odst. 6. čl. ZPotK. Tožnikoma niso bile znane vse ekonomske posledice, ki lahko za kreditojemalca nastanejo pri taki pogodbi. Sklepanje kreditnih pogodb vezanih na tujo valuto v Sloveniji v tistem času ni bilo nekaj splošno znanega, zlasti tudi ne povprečnemu potrošniku, če bi bilo temu tako, potem Banka Slovenije septembra 2008 ne bi izdala posebne zgibanke, ki je komitente bank seznanjala s tveganji kreditov v tuji valuti. Po mnenju tožnikov banka za sklenitev kredita z valutno klavzulo v švicarskih frankih ni imela zakonsko dovoljene potrebe, kredit je bil odobren v banki s sedežem v RS (gre sicer za slovensko podružnico tuje banke), kredit je kreditojemalcu izplačala v domači valuti (evrih), kreditojemalec je potreboval domačo valuto, da je plačal nakup nepremičnine v RS, kar pomeni, da ni imela banka nobene potrebe po zaščiti realne vrednosti obveznosti kreditojemalcev na način, da je odplačevanje kredita po pogodbi vezana na švicarski frank, zato je mogoče trditi, da je banka tožnikoma odobrila kredit z valutno klavzulo v švicarskih frankih zgolj s profitnim namenom, po določbah OZ pa dogovor o valutni klavzuli za takšen namen ni dopusten. Če je v kreditni pogodbi z valutno klavzulo dogovorjena še spremenljiva obrestna mera, kot je bilo to v sporni kreditni pogodbi, potem kreditojemalčevo obveznost naredi še bolj tvegano. Tožnika se sklicujeta na stališče v prej navedeni sodbi Trgovinskega sodišča v Zagrebu, da je neobičajna poslovna praksa hkraten dogovor o spremenljivi glavnici (z valutno klavzulo) in spremenljivi obrestni meri, saj je tako opredeljena denarna obveznost popolnoma nedoločena. Obrestna mera je vezana na 6 mesečni LIBOR in jo banka lahko spremeni glede na spremembe LIBOR-ja, v pogodbi pa ni navedenih kriterijev, na kakšen način banka določi konkretno obrestno mero glede na stanje LIBOR-ja, kar pomeni, da banka lahko povsem enostransko spreminja obrestne mere, zato je treba tak dogovor v potrošniških pogodbah šteti za nepošten pogoj in zato za ničnega. Banka tožnikoma ni na razumljiv način razložila določila o spremenljivi obrestni meri, iz samega besedila pogodbe pa tožnika nista razumela, da se bo tako močno spreminjala višina anuitete v švicarskih frankih. Jasno jima je bilo, da se bo spreminjal evrski znesek nakazila, saj sta razumela, da tečaj CHF/EUR niha, vendar sta utemeljeno pričakovala, da bo anuiteta v CHF takšna, kot je bilo določeno v pogodbi (1.298,99 CHF) izkazalo pa se je, da se je spreminjala tudi anuiteta v CHF in to na način, ki tožnikoma sploh ni bil jasen. Tožnika tudi nista razumela, kako se bo spreminjala obrestna mera in nista mogla, kot tudi še sedaj ne moreta ugotoviti, kakšna je sploh njuna obveznost in koliko kredita, zlasti koliko glavnice sta že

odplačala in koliko jo je še potrebno odplačati. Banka pred sklenitvijo pogodbe ni izpolnila svoje pojasnilne dolžnosti, in tožnikov ni opozorila na povezani učinek valutne klavzule in spremenljive obrestne mere, in kako ta dva faktorja povečata tveganje kredita z valutno klavzulo, še več, bančni uslužbenci so tožnika zavajali in jima zagotavljali, da so obrestne mere stabilne in da bodo ostajale praktično enake, saj da je švicarski frank stabilna valuta. Če bi tožnika vedela za takšno rast švicarskega franka v primerjavi z evrom in za poljubno spreminjanje obrestne mere, ne bi sklenila kreditne pogodbe z valutno klavzulo v švicarskih frankih, temveč bi se odločila za kredit v evrih. Ker menita, da pogodba ne more ostati v veljavi brez spornih določb, in ker tudi iz pogodbe ni jasno razvidno, kolikšna bi bila anuiteta, če bi bili pogodbeni pogoji pošteni, torej če bi se obstoječe pogodbene pogoje nadomestilo skladno z Direktivo 93/13/EGS, delna ničnost zaradi ničnosti valutne klavzule in nejasnosti klavzule o obrestni meri ni možna in tožnika zato zahtevata ugotovitev ničnosti obravnavane kreditne pogodbe v celoti, kot tudi sporazuma o zavarovanju denarne terjatve, ki je bil sklenjen zaradi te kreditne pogodbe.

2. Toženka je v odgovoru na tožbo navajala, da je imela izpodbijana kreditna pogodba veljavno in dopustno podlago, pogodba ne nasprotuje ustavi, prisilnim predpisom, niti ne moralnim načelom, niti ne vsebuje nobenih nedovoljenih ali nepoštenih pogodbenih pogojev. Predmet kreditne pogodbe je določen oziroma določljiv. Toženka ni kršila informacijske dolžnosti sklenitvi pogodbe, sicer pa sankcija v primeru napak volje ni ničnost pogodbe, sicer pa so zahtevki zaradi napak volje zaradi poteka prekluzivnih rokov že ugasnili. Nedosledna so navajanja tožnikov o tečaju Banke Slovenije, saj so z dnem uvedbe evra (01.01.2007) prenehala pooblastila Banke Slovenije za vodenje politike tečaja domače valute, in od tedaj Banka Slovenije le objavlja tečajnico na podlagi referenčnih tečajev tujih valut, ki jih določa in objavlja ECB. V RS od 01.01.2007 dalje za razmerje EUR/CHF velja referenčni tečaj ECB za CHF, ki ga Banka Slovenije le objavlja na svoji spletni strani, in tudi kreditna pogodba govori le o referenčnem tečaju ECB. Toženka je navajala, da so bili tožnikoma enakovredno predstavljeni vsi krediti, ki so bili del ponudbe toženke v času odobritve kredita. Nobenemu kreditu iz svoje ponudbe toženka ni dajala prednosti, tožnika pa sta se sama odločila za CHF kredit. Vsem vodjem poslovnih enot in komercialistom ob uvedbi kreditov, vezanih na tujo valuto, je bilo kot delovno navodilo izročeno obvestilo št.

kjer je bilo navedeno, da so takšni krediti namenjeni zgolj komitentom, ki so pripravljene sprejeti določeno stopnjo valutnega tveganja, ter da se zaradi objektivne informacije komitentu predstavi nekaj statističnih podatkov o gibanju CHF LIBOR-ja ter gibanju tečaja EUR/CHF, kar pa je bilo tožnikoma predstavljeno, to je, da bo višina mesečnih obveznosti odvisna od sprememb v menjalnem tečaju (to tožnika tudi navajata v tožbi). Komercialistka je tožnikoma predstavila statistične podatke o gibanju menjalnega tečaja v

preteklosti, nihče pa ni mogel napovedovati (z gotovostjo ali z večjo verjetnostjo), kako se bo menjalni tečaj gibal v prihodnje. Toženka je navajala, da je bil tožnikoma CHF kredit odobren dne _____ kreditna pogodba v notarskem zapisu pa je bila sklenjena dne _____ rok za črpanje kredita je bil 6 mesecev od dneva podpisa pogodbe, tožnika pa sta že v času pred odobritvijo CHF kredita imela možnost izbrati kredit v EUR. Od trenutka, ko jima je bil odobren CHF kredit pa do poteka roka za črpanje kredita po kreditni pogodbi, sta imela dovolj časa za premislek ali kredit pod ponujenimi in odobrenimi pogoji vzameta. Tožnika bi se lahko v tem obdobju odločila, da CHF kredita ne želita in bi izbrala drug kredit iz ponudbe toženke, pa tega nista storila, kot tudi nista v 5. dneh od sklenitve kreditne pogodbe, od pogodbe odstopila, kar je bilo (v skladu s 1. odst. 11. čl. ZPotK) izrecno navedeno v kreditni pogodbi. Tožnika sta se za CHF kredit odločila zaradi ugodnosti pri obrestni meri (uporaba referenčne obrestne mere CHF LIBOR) in je bil ta kredit v primerjavi z drugimi krediti iz ponudbe banke cenejši v smislu obresti, ki jih mora kreditojemalec banki plačevati kot nadomestilo za uporabo denarja. Da bi kreditojemalec lahko užival ugodnosti iz naslova nižje obrestne mere, mora biti pripravljen prevzeti valutno tveganje, ki izhaja iz naslova zadolževanja vezanega na tujo valuto (CHF). V času sklenitve pogodbe nobena od pogodbenih strank ni mogla vedeti, kaj se bo glede obrestnih mer in menjalnega tečaja zgodilo v obdobju 15 let do zapadlosti zadnjega (končnega) obroka, glede na dolgoročnost kredita pa je vsaka stranka morala računati, da v tako dolgem obdobju lahko pride do sprememb. Devizni tečaj valutnega para je vedno vezan na razliko v obrestnih merah obeh valut in predvsem na pričakovanja glede spremembe te razlike. Obrestna mera švicarskega franka (CHF LIBOR) je bila zgodovinsko gledano vedno nižja kot obrestna mera evra (EURIBOR), in sicer je bila v vsem obdobju obstoja evra za 0,75 do 2,5 odstotne točke nižja, kar je ob predpostavki, da mora imeti valuta z višjo obrestno mero relativno višji tečaj, kazalo na verjetnost, da bo tečaj EUR/CHF vedno pozitiven in v korist EUR. Menjalni tečaj EUR/CHF se je v času pred odobritvijo kredita gibal med približno 1,4 in 1,6 CHF za 1 EUR, sicer pa se tečaji dnevno spreminjajo in so odvisni od finančnih trgov in so tako izven nadzora obeh strank, zato nobena od strank ni mogla z gotovostjo ali z večjo verjetnostjo vedeti, kako se bo menjalni tečaj dejansko gibal. Neutemeljeno se tožnika sklicujeta na raziskavo MDS iz leta 1997, ker je ta iz obdobja pred uvedbo EUR-a in analizira možne scenarije do katerih bi lahko prišlo ob uvedbi EUR-a. Neutemeljeno se tožnika sklicujeta tudi na sodbo Trgovinskega sodišča v Zagrebu, saj je bila ta s sodbo Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške z dne 09.05.2015 razveljavljena, ker je Vrhovno sodišče ugotovilo, da banke v obdobju sklepanja kreditnih pogodb vezanih na CHF niso vedele, oziroma niso mogle vedeti, kako se bo menjalni tečaj gibal v prihodnosti. V letu 2007 so bile evrske obrestne mere višje od teh, ki so veljale za švicarski frank, obrestna mera 6-mesečni EURIBOR za evrske kredite se je gibala med 3,857 % in 4,775 % letno, obrestna mera 6-mesečni CHF LIBOR pa

je v letu 2007 v povprečju znašala 2,652 % letno. Drugi dejavnik, ki vpliva na višino mesečne anuitete v primeru najetja kredita, vezanega na tujo valuto, je menjalni tečaj. Anuitete so določene v tuji valuti, kreditojemalec jih plačuje v protivrednosti domače valute, kar pomeni, da je nominalna višina anuitete v domači valuti odvisna od menjalnega tečaja in kar tudi pomeni, da je CHF kredit zaradi vezanosti na nižjo obrestno mero CHF LIBOR ugodnejši, vendar tudi bolj rizičen, saj gibanja tečaja valut ni mogoče predvideti, še manj pa nadzirati. S tem pa sta bila tožnika seznanjena, pa sta se zaradi ugodnosti pri obrestni meri vseeno odločila za predmetni kredit. Tožnika sta bila seznanjena z valutnim tveganjem, prav tako pa je tudi toženka sama z odobritvijo CHF kredita prevzela tveganja (obrestno, valutno in kreditno tveganje) in tožnikoma ni prikrivala tveganj, ker zato ni imela nobenega razloga. Ne drži, da je tožnikoma CHF kredit odobrila zgolj s profitnim namenom, saj je tudi banka izpostavljena tveganjem (tudi za banko je gibanje menjalnega tečaja in referenčne obrestne mere nepredvidljivo). Toženka iz naslova sprememb menjalnega tečaja pri kreditih vezanih na tujo valuto nima nobenih koristi in mora v primeru, da ima naložbe v tuji valuti (ko komitentom odobri kredit v tuji valuti ali vezan na tujo valuto), zagotoviti ustrezno financiranje oziroma ustrezna lastna sredstva v enaki tuji valuti in imeti izravnano bilanco stanja. Glede obrestnega tveganja je toženka navajala, da je obrestna mera pri CHF kreditu sestavljena iz referenčne obrestne mere CHF LIBOR in pribitka (marže). Obresti na podlagi tako določene skupne obrestne mere (LIBOR + pribitek) predstavljajo nadomestilo za uporabo denarja banke. Splošno znano je, da je CHF LIBOR do konca leta 2008 padal in je dosegel rekordno nizke vrednosti in je padel celo v negativno vrednost, kar je bilo prikazano tožnikoma. Glede spremembe višine mesečne anuitete sta tožnika zaradi padanja obrestne mere LIBOR od začetka leta 2009 plačevala vedno manjše obresti. Zaradi uporabe referenčne obrestne mere LIBOR in njenega padca v negativno vrednost je banka prejela manjše plačilo oziroma nadomestilo za uporabo denarja, kot ga je ob sklenitvi kreditne pogodbe pričakovala. Obrestno tveganje se je torej realiziralo v škodo toženke in v korist tožnikov. Že iz samih tožbenih navedb izhajajo, da je banka tožnikoma predhodno predstavila, da bo njuna obveznost v primeru, da se odločita za CHF kredit, odvisna od gibanja menjalnega tečaja EUR/CHF, torej sta razumela, da se njune obveznosti lahko spremenijo (mesečni obroki tudi povečajo) v odvisnosti od menjalnega tečaja. Toženka je tožnika seznanila tako z obrestnim tveganjem (t.j. tveganjem povezanim s spremembo referenčne obrestne mere CHF LIBOR), kot tudi z valutnim tveganjem (tveganjem povezanim s spremembo valutnega tečaja EUR/CHF) in tudi pojasnila, kje lahko tožnika spremljata gibanje menjalnega tečaja in referenčne obrestne mere, kar izhajajo iz podpisane izjave tožnika kot kreditojemalca z dne _____ V času sklenitve obravnavane pogodbe nobena od strank ni mogla vedeti, kako se bo menjalni tečaj gibal in za koliko se lahko mesečni obroki v evrski protivrednosti povečajo. Sicer pa sta imela tožnika možnost predlagati konverzijo kredita v evrski kredit (12. čl.

pogodbe), kar nista storila, poleg tega sta imela pravico do predčasnega odplačila kredita brez dodatnih stroškov (14. čl. pogodbe), pa tudi tega nista storila. Valutna tveganja v primeru kreditov vezanih na valutno klavzulo so bila v času pred sklenitvijo obravnavane pogodbe tudi splošno znano dejstvo. Navedeno tematiko je obravnavalo tudi več člankov objavljenih v dnevem časopisju (toženka jih navede na strani 11 odgovora na tožbo). Tožnika sta že v času od dneva odobritve kredita v CHF [redacted] dne [redacted] ko je evrski znesek kredita znašal [redacted] EUR, pa do dneva črpanja kredita dne [redacted] ko je odobreni znesek v CHF preračunano v EUR znašal [redacted] EUR, lahko ugotovila, da se zneski iz kreditne pogodbe spreminjajo glede na tečaj EUR/CHF. Tožnik je nato lahko iz izpiskov TRR videl, da se plačila v EUR za poplačilo CHF kredita mesečno spreminjajo, poleg tega je banka tožniku vsakih 6 mesecev pošiljala obvestila o spremembi mesečne anuitete. Na podlagi vsega tega je tožnik lahko ugotovil, da se njegove mesečne obveznosti spreminjajo v odvisnosti od gibanja referenčne obrestne mere, evrska protivrednost mesečne anuitete se spreminja glede na gibanje menjalnega tečaja. Iz tožniku poslanih obvestil o spremembi mesečne anuitete je razvidno, da je bila mesečna anuiteta zaradi rasti referenčne obrestne mere CHF LIBOR v letu 2008 višja od predvidene (v letu 2008 je bila [redacted] CHF), v letu 2009 in nadaljnjih letih pa se je zniževala (v času vložitve odgovora na tožbo je znašala [redacted] CHF namesto prvotno predvidenih [redacted] CHF), kar pomeni, da se je gibala v korist tožnikov. V letu 2015 je padla celo v negativno vrednost, zato je nerazumljivo, zakaj tožnika osporavata uporabo referenčne obrestne mere CHF LIBOR, saj se je gibala v njuno korist. Tožnik je mesečne anuitete redno plačeval, brez ugovorov, v EUR po referenčnem tečaju ECB. Plačila v EUR so se ves čas spreminjala glede na gibanje tečaja valute (mesečna anuiteta v CHF pa tudi glede na gibanje referenčne obrestne mere CHF LIBOR). Pregled plačil od 18.12.2007 do 16.05.2016 pokaže, da so se plačila v EUR v letu 2007 in 2008 zvišala za dobrih [redacted] EUR, nato so v letu 2009 padla za cca [redacted] EUR, v letu 2010 so spet rasla (za cca [redacted] EUR), v letu 2011 so zrasla za cca [redacted] EUR, v letu 2012 so padla za cca [redacted] EUR, v letu 2013 so postopoma padala in so padla še za cca [redacted] EUR, nato so v letu 2014 spet rasla in v prvi polovici leta 2015 znašala cca [redacted] EUR, nato pa so v drugi polovici leta 2015 in v začetku leta 2016 padla na cca [redacted] EUR, kar je za dobrih [redacted] EUR več kot v letu 2014, tako da gre na letni ravni za nihanje v okviru nihanj, kot so bila prisotna v prejšnjih letih, t.j. od cca [redacted] do [redacted] EUR na letni ravni. Tožnik se je po elektronskem sporočilu z dne 01.06.2011 osebno zglasil na banki in so mu bili predstavljeni podatki glede gibanja referenčnih obrestnih mer in menjalnega tečaja, s katerimi je banka v danem trenutku razpolagala, ni pa podajala nobenih napovedi oziroma zagotovil glede gibanja na finančnih trgih v prihodnje, ker to ni bilo v njeni moči, oziroma je to izven njenega nadzora. Tožnik se je nato po lastni presoji odločil, da spremembe CHF kredita v evrski kredit ne bo zahteval, prav gotovo pa toženka komitentom

pretvorbe kreditov nikoli ni odsvetovala, saj za to ni imela razlogov. Iz ravnanja tožnikov izhaja, da sta tveganje razumela, CHF kredit sta brez ugovorov odplačevala več kot 8 let, in to kljub temu, da se je mesečna anuiteta spreminjala glede na gibanje referenčne obrestne mere CHF LIBOR, preračunano v domačo valuto, pa tudi glede na gibanje menjalnega tečaja na dan plačila. Tudi po tem, ko je bila v letu 2008 izdana zgibanka Banke Slovenije „Informacije o tveganjih najemanja kreditov v tuji valuti“ in je bila na voljo strankam, tudi tožnikoma, v vseh poslovalnicah toženke, tožnika nista zahtevala spremembe CHF kredita v kredit v domači valuti oziroma tudi nista izkoristila pravice do predčasnega odplačila kredita. Toženka je navajala, da je uporaba valutne klavzule dovoljena, dovoljujeta jo tako ZPotK, OZ, kot tudi evropska potrošniška zakonodaja, zato pogodba zaradi te ne more biti nična, zato prav tako ne pomeni nepoštena ali nedovoljene pogodbene pogoje. Tudi po Direktivi 93/13/EGS ni prepovedan pogodbeni pogoj v primeru produktov, če je cena vezana na nihanje, ali v borznih tečajih ali indeksih, ali v cenah na finančnem trgu, ki jih prodajalec ali ponudnik ne more nadzirati. Mehanizem uporabe tuje valute pa je bil jasno opisan v obravnavani kreditni pogodbi. Neutemeljene so tudi trditve tožnikov, češ da naj bi bil predmet pogodbe nedoločen oziroma nedoločljiv, saj je ta na podlagi uporabe referenčne obrestne mere oziroma valutne klavzule določljiv, gre pa za način določitve obveznosti, ki je dovoljen po slovenski in evropski potrošniški zakonodaji. Banka ni poljubno spreminjala obrestno mero, kot trdita tožnika. V konkretnem primeru se spreminja le referenčna obrestna mera dvakrat letno, pribitek na referenčno obrestno mero pa je fiksni. Referenčna obrestna mera se oblikuje na medbančnem trgu (LIBOR predstavlja povprečno ceno denarja na londonskem medbančnem trgu), ki jo nobena od pogodbenih strank ne more nadzirati in gre torej za dovoljeno pogodbeno določilo skladno s prilogo k Direktivi 93/13/EGS. Referenčna obrestna mera je tako po slovenski zakonodaji (ZPotK), kot po evropski zakonodaji dovoljena kot indeksacijski mehanizem. Da se referenčna obrestna mera spreminja in s tem tudi skupna obrestna mera, posledično temu pa tudi mesečna anuiteta, je bila tožnik seznanjen že pred sklenitvijo pogodbe, kot to izhaja iz njegove izjave z dne _____, kjer je tudi navedeno, da banka mesečno anuiteto prilagodi spremembi referenčne obrestne mere dvakrat letno. Tudi iz obvestil banke o spremembi višine mesečne anuitete je tožnik lahko razbral kako se spreminja referenčna obrestna mera in posledično mesečna anuiteta. Tožnika se neutemeljeno sklicujeta na sodbo Trgovinskega sodišča v Zagrebu, saj je šlo v navedeni zadevi za primer, da je bila obrestna mera določena v Splošnih pogojih bank, katere so imele pravico enostransko spreminjati obrestno mero po kriterijih, ki potrošnikom niso bili vnaprej znani, torej ni šlo za uporabo referenčne obrestne mere, ki se določa na trgu, kar je obravnavani primer. Neutemeljeno je tudi sklicevanje tožnikov na ugotovitve navedene sodbe Trgovinskega sodišča v Zagrebu o tem, da je neobičajna poslovna praksa uporaba spremenljive obrestne mere in valutne klavzule, saj niti evropska, niti slovenska

potrošniška zakonodaja ne določata omejitev uporabe referenčne obrestne mere pri kreditih z valutno klavzulo. Sicer pa se je referenčna obrestna mera CHF LIBOR gibala v korist tožnikov, ki sta zato plačevala nižje obresti, kot bi jih sicer, če bi najela evrski kredit ali pa kredit s fiksno obrestno mero.

3. Tožnika sta tekom postopka prerekala navedbe toženke, češ da so jima bile pred sklenitvijo pogodbe enakovredno predstavljene možnosti vseh kreditov iz ponudbe toženke, in tudi ni res, da bančna uslužbenka ni dajala prednosti nobenemu kreditu, saj jima je podrobno predstavila le kredit z valutno klavzulo v CHF, ves čas je poudarjala, da je to res ugoden kredit in da njene stranke za nakup stanovanj sklepajo samo še kredite z valutno klavzulo v CHF. Tožnika nista bila opozorjena na nobena tveganja. Valutno tveganje jima sploh ni bilo predstavljeno kot tveganje povezano tudi s samo glavnico, saj je bilo ves čas govora le o anuitetah. Tožnikov ni nihče opozoril, da se lahko zgodi, da bosta po 5-ih letih odplačevanja kredita zaradi padca tečaja EUR banki še vedno dolgovala toliko glavnice v EUR (v evrski protivrednosti), kot na dan sklenitve kreditne pogodbe, kar se je nato res zgodilo. Če bi tožnika to vedela, takšnega kredita ne bi sprejela. Banka tudi drugim kreditojemalcem ni podala pravih informacij o kreditih z valutno klavzulo v CHF in predložena delovna navodila vodstva banke svojim uslužbencem ne dokazujejo, kako so uslužbenci potrošnikom predstavljali prednosti in slabosti kredita z valutno klavzulo v CHF, sicer pa v teh delovnih navodilih valutno tveganje sploh ni podrobno obrazloženo. Res je, da valutna klavzula ni nezakonita sama po sebi, temveč na način, na kakršnega je določena v pogodbi, kjer metoda določanja višine anuitet ni natančno opisana, poleg tega pa je nezakonita v povezavi s spremenljivo obrestno mero. Prav gotovo ni bil dogovor o kreditni klavzuli dogovorjen posamično, saj če je tožnik izmed možnih kreditov sam izbral kredit z valutno klavzulo v CHF, še ne pomeni, da je šlo za posamičen dogovor. Tožnika sta navajala, da so vsa njuna stališča, kot jih podajata v tem postopku podprta s stališči npr. sodbe Trgovinskega sodišča v Zagrebu z dne 04.07.2013, Vrhovnega sodišča Republike Hrvaške z dne 09.05.2015 (ki je ugotovilo, da so v kreditnih pogodbah z valutno klavzulo vezano na CHF nična določila glede obračunavanja pogodbenih obresti, da je torej nična spremenljiva obrestna mera v povezavi z valutno klavzulo), na odločbo hrvaškega Ustavnega sodišča z dne 13.12.2016, na sodbo Vrhovnega sodišča Kraljevine Španije z dne 30.06.2015, na odločbo Arbitražnega senata iz Italije z dne 15.07.2016, na članek sodnika Ustavnega sodišča R Srbije dr. Dragiše Slepčevića na kongresu dne 07.09.2016, na članek okrožnega sodnika v Banja Luki dr. Milana Blagojevića ter na pravno mnenje, ki sta ga za Združenje Frank pripravila bivša ustavna sodnika dr. Boštjan M. Zupančič in dr. Ciril Ribičič, iz vseh naštetih gradiv pa izhaja ničnost kreditnih pogodb v CHF in nepoštena praksa bank. Tožnika sta tudi izpostavljala poročilo Banke Slovenije iz maja 2007, iz katerega izhaja, da je Banka Slovenije opozarjala banke na tveganost kreditov v CHF, in da zgolj pojasnilna dolžnost v zvezi z

možnostjo spremembe tečaja CHF napram EUR ni dovolj. Tožnika sta izpostavljala tudi sodbo Sodišča EU oziroma v zvezi z njo izdano sporočilo za medije z dne 20.09.2017, s katerim je bilo sporočeno stališče sodišča, da banka ne izpolni svoje pojasnilne dolžnosti zgolj s tem, da kreditojemalce opozori na možnost spremembe tečaja in posledično povišanje anuitet, temveč bi morala banka na podlagi natančnih in razumljivih informacij kreditojemalcem omogočiti presojo dejanskih ekonomskih posledic, ki zanje nastanejo, zlasti glede na to, da gre za dolgoletne kredite. Tožnika sta tekom postopka tožbo spremenila tako, da sta poleg zahtevka na ugotovitev ničnosti obravnavane kreditne pogodbe s sporazumom o zavarovanju denarne terjatve, od toženke zahtevala tudi plačilo (vračilo [redacted] EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od vložitve tega zahtevka (od 01.02.2017) do dne plačila, saj toliko znaša neupravičena obogatitev toženke na račun tožnikov. Tožnika navajata, da sta dne 30.06.2016 v celoti izpolnila svojo obveznost po obravnavani kreditni pogodbi, in sicer tega dne je tožnica plačala [redacted] EUR, kar je znašalo [redacted] CHF, kupec stanovanja pa je dne [redacted] toženki plačal [redacted] EUR, kar je znašalo [redacted] CHF, skupaj torej [redacted] EUR, oziroma [redacted] CHF (po izračunu banke na dan 04.07.2016). Z anuitetami pa je bilo do takrat (od 18.12.2007 do 20.06.2016) banki plačano skupaj [redacted] CHF, oziroma [redacted] EUR, kolikor znaša seštevek evrskih nakazil banki preko TRR tožnika. Skupni znesek nakazil, ki jih je banka prejela po predmetni pogodbi znaša tako [redacted] EUR, oziroma [redacted] CHF (po izračunu banke na dan 04.07.2016). Če pa bi tečaj nihal zgolj nekaj odstotkov, kot je tožnikoma to zagotavljala banka ob sklenitvi pogodbe, t.j. da bo tečaj CHF/EUR nihal največ 5 % navzgor ali navzdol glede na tečaj ob sklenitvi pogodbe, bi tožnika po njuni oceni oziroma njunem izračunu plačala le [redacted] EUR, kar je [redacted] EUR manj, kot pa sta tožnika plačala za poplačilo kredita z valutno klavzulo v CHF, zato tožnika zahtevata vračilo tega zneska. Tožnika navajata, da vračilo navedenega zneska zahtevata, ker je ta njuna terjatev že nastala, ni pa še zapadla, saj se bo to zgodilo šele po rešitvi predhodnega vprašanja, ali je sporna pogodba nična. Tožnika sta nato z vlogo z dne 10.04.2018 namesto vračila [redacted] EUR zahtevala plačilo [redacted] EUR, saj da toliko znaša razlika, kar sta tožnika iz naslova (nične) kreditne pogodbe prejela [redacted] in kolikor sta na podlagi te toženki plačala [redacted].

4. Toženka je tekom postopka vztrajala pri svojih stališčih, da je banka tožnikoma enakovredno predstavila celotno ponudbo vseh kreditov, ki jih je takrat ponujala, nobenemu izmed kreditov iz svoje ponudbe ni dajala prednosti, tožnika je opozorila, da se lahko v primeru kredita vezanega na tujo valuto, mesečne anuitete v protivrednosti domače valute spremenijo, oziroma da se lahko tudi povečajo, vendar pa ne do največ 5 % navzgor oziroma navzdol, saj takšnih zagotovil toženka ni mogla podajati zato, ker gre za gibanje menjalnega tečaja in referenčnih

obrestnih mer v prihodnosti, kar pa vse je izven nadzora toženke. Ni res, da tožnikoma ne bi bil razložen vpliv spremembe menjalnega tečaja na neodplačano glavnico. Spremembe v menjalnem tečaju ne vplivajo na odplačilni načrt tožnikov, saj se mesečne anuitete določajo v CHF, do preračuna v EUR pa pride na dan plačila posamezne anuitete po vsakokrat veljavnem menjalnem tečaju. Toženka je vztrajala, da obravnavana kreditna pogodba ni v nasprotju ne s slovensko, ne z evropsko potrošniško zakonodajo, valutna klavzula in referenčna obrestna mera sta dovoljeni po slovenski in evropski potrošniški zakonodaji. Sodbe tujih sodišč, na katere se sklicujeta tožnika v obravnavanem primeru niso uporabljive, ker je šlo v primerih, o katerih so odločala tuja sodišča, na odločbe katerih se sklicujeta tožnika, za povsem drugačne kreditne pogoje, kot so to v obravnavani zadevi. Pravno mnenje, ki sta ga po naročilu Združenja Frank izdelala dr. Boštjan M. Zupančič in dr. Ciril Ribičič pa ni uporabljivo zato, ker temelji na pomanjkljivo predstavljenem dejanskem stanju, oziroma temelji na predpostavkah, ki so bila zatrjevana s strani Združenja Frank, t.j. zlasti da naj bi banke kredite vezane na CHF vsiljevale kreditojemalcem in jim prikrivale tveganja, da naj bi banke v obdobju, ko so kreditojemalci najemali kredite vezane na CHF vedele, kako se bo v prihodnosti (za celotno ročnost kredita) gibal menjalni tečaj EUR/CHF in da naj bi to napovedala Banka Slovenije v svojem Poročilu o finančni stabilnosti iz junija 2005 ter da naj bi banke iz naslova gibanja menjalnega tečaja pri kreditih vezanih na CHF imele dodatno korist (dobiček), ki ga pri kreditih v domači valuti nimajo, kar vse navedeno ne drži, zato mnenje ni uporabljivo. Toženka se je v utemeljitev svojih navedb sklicevala še na pravno mnenje prof. dr. Damjana Možine iz oktobra 2017 in ekonomsko mnenje prof. dr. Aleša Ahčana iz oktobra 2017 in ki sta bila izdelana kot odgovor na pravno mnenje dr. Boštjana M. Zupančiča in dr. Cirila Ribičiča po naročilu Združenja Frank, ki sta ga tožnika predložila na prvem naroku, zato toženka navedeni pravni mnenji, čeprav sta bili predloženi po prvem naroku za glavno obravnavo, uveljavlja pravočasno (sicer pa lahko stranka kadarkoli med postopkom podaja svoja pravna naziranja, za katera prekluzija ne velja). Toženka je ugovarjala tudi kondicijskemu zahtevku tožnikov na plačilo [REDACTED] EUR oziroma [REDACTED] EUR, saj sta tožnika svoje obveznosti plačala skladno s kreditno pogodbo. Sicer pa je obračun obveznosti kot sta ga napravila tožnika nepravilen, nelogičen in v nasprotju z materialnimi predpisi (3. odst. 111. čl. OZ in 1. odst. 87. čl. OZ), po stališču sodne prakse pa se v primeru vrnitvenih zahtevkov uporabi dogovorjena valutna klavzula (odločbe VS RS II Ips 35/93, II Ips 399/93, II Ips 738/2006). Ker sta tožnika CHF kredit vrnila v protivrednosti domače valute na dan plačila oziroma vračila, sta stranki druga drugi vrnili vse, kar sta na podlagi pogodbe dali oziroma prejeli. Poleg tega pa je vrnitveni zahtevek tudi zastaran, saj sta tožnika za svojo morebitno terjatev izvedela že dne [REDACTED] 2008 oziroma najkasneje dne [REDACTED] 2009, ko naj bi bil po trditvah tožnikov tedaj za tožnika uporabljen najmanj ugoden tečaj in je zato že potekel splošni 5-letni zastaralni rok.

5. Sodišče je zgoraj opisano objektivno spremembo tožbe (2. odst. 184. čl. Zakona o pravnem postopku, v nadaljevanju ZPP) dovolilo, saj je to smotno za dokončno ureditev spornega razmerja med pravnima strankama (1. odst. 185. čl. ZPP).
6. Sodišče je v dokaznem postopku vpogledalo listinske dokaze v spisu, ki sta jih predložili obe pravdni stranki (pravnorelevantni bodo posamično poimenovani v nadaljevanju), zaslišalo oba tožnika ter pričē

ostalih dokazov za presojo utemeljenosti zahtevka na ničnost kreditne pogodbe in sporazuma o zavarovanju denarne terjatve ni bilo potrebno izvesti, ker je bilo dejansko stanje v zvezi s tem zahtevkom že zadosti razjasnjeno po izvedbi prej naštetih dokazov (2. odst. 287. čl. ZPP).

7. Med pravnima strankama ni sporno, da je bila dne [redacted] sklenjena kreditna pogodba št. [redacted] in nato dne [redacted] sklenjena (podpisana) še v notarskem zapisu notarkē [redacted] med toženko kot kreditodajalko in upnico ter tožnikom kot kreditojemalcem, dolžnikom in zastaviteljem in tožnico (v času sklenitve pogodbe s priimkom [redacted] kot porokinjo in plačnico ter zastaviteljico, ter [redacted] kot porokinjo in plačnico. Dne [redacted] je bil v notarskem zapisu med temi strankami sklenjen tudi sporazum o zavarovanju denarne terjatve. Banka je kreditojemalcu (tožniku) dala namenski stanovanjski kredit v znesku [redacted] EUR, kar je v evrski protivrednosti po referenčnem tečaju ECB na dan [redacted] našalo [redacted] EUR (1. čl. pogodbe). V 2. čl. pogodbe je bilo določeno, da se bo kot osnova za porabo kredita, vračilo kredita, obračun in plačevanje pogodbenih ali zamudnih obresti upoštevala evrska protivrednost CHF po referenčnem tečaju ECB, veljavnem na dan plačila obveznosti. S pogodbo je bilo dogovorjeno, da bo kreditojemalec kredit vračal v 180 mesečnih anuitetah, in sicer da prvih 179 anuitet znaša po [redacted] CHF v evrski protivrednosti po referenčnem tečaju ECB na dan plačila (prva anuiteta je zapadla v plačilo dne [redacted] naslednje pa zadnji dan v mesecu), v zadnji 180. anuiteti, ki zapade v plačilo [redacted] pa da se izvrši dokončni poračun vseh do takrat neplačanih obveznosti iz naslova kredita (npr. zamudne obresti, tečajne razlike...). V 3. čl. pogodbe je navedeno, da je kreditojemalec seznanjen, da je anuiteta posameznega obroka obračunana in določena z uporabo skupne obrestne mere, s katero se kreditojemalec strinja. V 4. čl. kreditne pogodbe je bilo določeno, da znaša obrestna mera za predmetni kredit 6-mesečni CHF LIBOR + 1,40 % letno, da je obrestna mera spremenljiva in vezana na 6-mesečni CHF LIBOR. V 4. čl. pogodbe je bilo tudi določeno, da bo banka prilagoditev pogodbeno dogovorjene obrestne mere s spremembami 6-mesečnega CHF LIBOR-ja opravila dvakrat letno, in sicer na dan 01. januar in 01. julij, pri čemer se upošteva CHF LIBOR, veljaven na dan 31. december oziroma 30. junij. V 4. čl. je določeno, da bo banka uporabljala linearni način obrestovanja. V 5. čl. pogodbe je bilo določeno, da efektivna obrestna mera znaša

4,45 %. V 8. čl. pogodbe so dogovorjena zavarovanja za terjatve banke iz te pogodbe, v 9. čl. je bilo določeno še zavarovanje kredita s sklenitvijo zavarovalnih pogodb kreditojemalca pri zavarovalnici. V 12. čl. pogodbe je določeno, da ima kreditojemalec banki pravico predlagati konverzijo kredita iz CHF v EUR pod pogoji, ki so naštetih v 12. čl. pogodbe, določena je bila tudi obveznost plačila kreditojemalca za pokritje stroškov odobritve konverzije kredita, pri čemer je imela banka možnost predlog konverzije kredita odobriti ali pa zavrniti. V 14. čl. pogodbe je bilo določeno, da kreditojemalec lahko predčasno delno ali v celoti odplača kredit z obrestmi in stroški, in tudi v tem primeru je kreditojemalec dolžan plačati stroške izdelave obračuna predčasnega odplačila kredita, v skladu z veljavnim cenikom banke. Med pravnima strankama tudi ni sporno, da je toženka tožniku (tožnikoma) znesek kredita izplačala v evrih in tudi tožnika sta anuitete odplačevala v evrih.

8. Tožnik zaslišan kot stranka je izpovedal, da sta s tožnico potrebovala kredit za nakup stanovanja, potrebovala sta 100 % kreditiranje, saj takrat nista imela še nič prihrankov, zato sta šla takrat na veliko različnih bank, kjer nista dobila ustreznega kredita, nato pa sta prišla do   banke v Ljubljani, kjer sta bančnici   povedala, kakšen kredit potrebujeta. Glede na povedano njuno povpraševanje jima je predlagala „švicarske kredite“, in sicer s hipoteko na stanovanje, ki ga kupujeta. Predstavljeni kredit je bil najcenejši, zaradi česar sta se z ženo za ta kredit tudi odločila, vendar pa ob tem jima ni bilo predstavljenega nobenega tveganja, sploh pa ne takega, kakršno se je skozi leta nato zgodilo, saj so se pogovarjali samo o tem, da nihanje EUR/CHF raste par procentov letno gor oziroma dol, zato se s tem z ženo nista kaj dosti obremenjevala, ker par procentov na mesečni znesek, ki ga bosta imela za odplačevati, ni predstavljalo takšne hude obremenitve. Tožnik je izpovedal, da je bilo njemu takrat najbolj važno, da bo dobil tak kredit, ki ga bo mesečno lahko odplačeval in če bi se mesečne obveznosti gibale le par procentov v plus ali minus, zanj to ne bi pomenilo pomembne obremenitve. Tožnik je izpovedal, da jima je bančnica   takrat povedala, da vsem dajejo le še švicarske kredite, žena je zato bančnico vprašala, zakaj so ti krediti tako ugodni, pa jima je bančnica razložila, da zaradi razmerja LIBOR napram EURIBOR, in da to razmerje niha le za par procentov, pri čemer je tožnik izpovedal, da takrat sploh ni vedel, kot tudi še sedaj ne, kaj je LIBOR in kaj je EURIBOR, bančnica pa je vseskozi govorila, da gre za nihanje v razmerju CHF/EUR le za par procentov gor ali dol, in da sta tako EUR kot CHF dve stabilni valuti. Tožnik je izpovedal, da ko je bilo govora o nihanju par procentov v plus ali minus, da je bilo v zvezi s tem mišljeno, da se bo tako (za par procentov gor ali dol) spremenila anuiteta, mesečna obveznost, ki jo bo moral plačevati, in je ocenil, da jo bo lahko, če bo šlo le za nihanje za par procentov v plus ali minus. O tem, da bo imelo opisano nihanje kakšen vpliv na glavnico, pa tedaj ni bilo nobenega govora in je zato verjel, da če bo plačeval mesečne obveznosti, se bo ustrezno

zmanjšala njegova kreditna obveznost. Tožnik je izpovedal, da jima s strani bančnice takrat ni bilo povedano, da EUR lahko pade tako, kot se kasneje zgodilo, in če bi mu bančnica to povedala, tega kredita gotovo ne bi vzel, saj ga ne bi bil sposoben odplačevati. Tožnik je izpovedal, da je v letu 2011 prišlo do pomembnega dviga mesečne anuitete, zato je šel takrat na banko, kjer so mu povedali, da je to zato, ker je pač EUR tako padel. V letu 2015 se je nato odločil odreagirati, ker je videl, da če bo EUR še padal, da kredita ne bodo več zmožni odplačevati (tožnika sta nato dne (predčasno) v celoti poplačala svojo obveznost iz predmetne kreditne pogodbe, kar med strankama ni sporno). Tožnik je zaslišan tudi povedal, da je izpisal izjavo kreditojemalca z dne

ter da jo je očitno podpisal tedaj, ko so podpisovali na banki kreditno pogodbo (dne ko je podpisoval kup enih papirjev, vendar v tej izjavi ni bilo navedeno, da bo EUR "padel toliko dol", da bo ta padec tako visok in ne samo par procentov, kot jima je zagotavljala bančnica pred sklenitvijo predmetne pogodbe. Tudi tožnica je enako kot tožnik izpovedala o tem, kakšen kredit sta tedaj potrebovala s tožnikom, enako tudi o tem, da jima je bančnica v poslovalnici toženke naredila izračun za kredit v EUR in v CHF, in na podlagi teh so ugotovili, da bi najbolj prišel v poštev kredit v CHF za 15 let, in ko so to ugotovili, se o nobenem drugemu kreditu niso več pogovarjali, bančnica jima je tudi povedala, da se drugih kreditov praktično ne prodaja več, kot le kredit v CHF, ker so tako ugodni, zaradi česar jo je vprašala, zakaj je takšna razlika med enim in drugim kreditom, pa ji je pojasnila, da za zaradi medbančne obrestne mere, LIBOR in EURIBOR, pri čemer jima je tudi povedala, da je bil LIBOR skozi manjši in da ne kaže, da bi se to kaj spremenilo ter da je to glavni razlog, da je kredit v CHF tako ugoden, in da ga sedaj vsi jemljejo. Tožnica je izpovedala, da z najemanjem kreditov do tedaj ni imela nobenih izkušenj, to je bil zanj prvi kredit in je povsem zaupala v informacije, ki jih je dobila od banke, zato je bila brez dvomov in prepričana, da je to varen kredit, saj jima je bančnica zagotovila, da je kredit varen, da ni nobenih rizikov in da njima s tožnikom ni potrebno nič skrbeti, saj da če bo prišlo do kakršnihkoli sprememb, da ju bo banka kontaktirala in se bodo nato naprej pogovarjali. Tožnica je izpovedala, da jima je bančnica tudi povedala, da naj bi tečaj EUR/CHF nihal par procentov gor oziroma dol, morebiti jima je povedala, da zgolj do 5 %. Tožnica je izpovedala, da so se anuitete v letu 2011 začele povečevati in takrat je prvič ugotovila, da tečajna sprememba vpliva tudi na glavnico, kar jima pred sklenitvijo kreditne pogodbe s strani banke ni bilo pojasnjeno, saj je bilo omenjeno samo mesečno nihanje tečaja, za kolikor naj bi se spreminjala mesečna anuiteta, ne pa tudi da bo to vplivalo na višino glavnice, in je šele v letu 2011 ugotovila, da sta bila s tožnikom po treh oziroma štirih letih odplačevanja kredita, še zmeraj dolžna toliko kredita kolikor sta ga vzela. Takrat je ugotovila, da ta tečaj vpliva (tudi) na glavnico, zaradi česar sta banki poslala dopis (po e-mailu), vendar od banke ni bilo nobenega glasu, vendar ko je Švicarska centralna banka „tečaj ustavila na 1,2“, je bilo potem nekaj

časa mirno in tudi sama nato nista več kontaktirala banke, v letu 2015 pa je „šlo spet to v višave in se je mesečna anuiteta povečala na [REDACTED] EUR“, zaradi česar sta potem vložila tožbo in v letu 2016 predčasno kredit tudi poplačala. Tudi tožnica je izpovedala, da če bi od banke prejela informacije, da so možna taka povečanja kreditnih obveznosti (torej same mesečne anuitete, kot tudi neodplačane glavnice), takšnega kredita nikoli ne bi vzela. Tožnica je izpovedala, da je očitno tožnik kot kreditojemalec, podpisal izjavo z dne [REDACTED] vendar ob tem jima ni bilo povedano, da so možne takšne spremembe (tečaja EUR/CHF), kot so se nato tudi zgodile.

9. Priča [REDACTED] ki je bila bančnica pri toženki, in ki je s tožnikoma kontaktirala in pripravljala sklenitev obravnavane kreditne pogodbe, je zaslišana izpovedala, da ko sta prišla v banko povpraševati za kredit, da so jima naredili izračun za kredit v EUR in izračun za kredit v CHF, nato so skupaj pogledali razlike, povedala jima je za tveganja, ki so bila iz dveh naslovov, in sicer prvo iz naslova LIBOR-ja, zato jima je bilo razloženo, da se bo LIBOR spreminjal ter da LIBOR in EURIBOR gresta vedno z roko v roki, in da če se bo spreminjal LIBOR, da se bo tudi EURIBOR in obratno. Drugo tveganje pa je predstavljalo tveganje iz naslove valute, in sicer so vsem strankam povedali, da se tečaj CHF/EUR spreminja, na kar banka nima vpliva in so zato strankam sugerirali, da spremljajo tečaje preko ustreznih spletnih strani [REDACTED] je izpovedala, da strankam o višini sprememb niso podajali podatkov, saj sami tega niso vedeli, povedali pa so, da se razmerje CHF/EUR lahko precej spremeni, in sicer ker je bilo takrat razmerje 1,60 oziroma 1,64, so strankam povedali, da obstoji verjetnost, da se to razmerje spremeni na 1,30 ali 1,10 in da zato morajo stranke te tečaje same spremljati in če bi prišlo do pomembnih sprememb, so stranke imele kadarkoli možnost, da se kredit v CHF spremeni v kredit v EUR. Če je bila s strani stranke takšna sprememba podana, jo banka ni nikoli zavrnila. [REDACTED] je izpovedala, da sama kreditov v CHF ni nikoli favorizirala, je pa vsaki stranki povedala, da so varnejši krediti v EUR, strankam je naredila oba izračuna (za kredit v EUR in za kredit v CHF) in nato se je vsaka stranka sama odločila, kateri kredit bo vzela. [REDACTED] je izpovedala, da je tožnikoma razložila, da se bo morebitna sprememba tečaja odrazila tako na anuiteti, kot tudi na glavnici, ni pa znala izpovedati, na kakšen način je tožnikoma izpovedano spremembo pojasnila, poudarila je le, da je tožnikoma povedala, da če se bo tečaj spreminjal, da bo to vplivalo tako na anuiteto kot glavnico, nekega izračuna pa da niso dajali. [REDACTED] je tudi izpovedala, da grafov preteklega gibanja tečaja EUR/CHF strankam niso predstavili (pokazali), saj v delovnih navodilih ni bilo zapovedano, da mora strankam ta graf sprintati, so pa vsem strankam povedali, kje lahko spremljajo tečaj. [REDACTED] je izpovedala tudi, da je bilo v letu 2007 in v začetku 2008 precej več kreditov v CHF kot v EUR, s tem so dobili tudi nove komitente, saj je dobil kreditojemalec, če je bil komitent toženke, nižji pribitek (nižjo

obrestno mero), pri čemer pa sama s strani banke ni bila nagrajena, če je „prodala“ več kreditov v CHF. Priča je zanikala, da bi tožnikoma zagotavljala, da se bo tečaj gibal (nihal) le za par procentov, pri čemer da je vsaki stranki povedala, da naj vzame kredit v tisti valuti, v kateri prejema plačo. Tudi prič: ki je bil pri toženki od leta 2003 do 2005 zaposlen kot vodja Poslovalnice in ker je to manjša poslovalnica, so bile njegove obveznosti tudi delo referenta - svetovalca, tudi kreditnim strankam, je izpovedal, da so potencialnim kreditojemalcem posredovali informacije o obrestni meri, višini stroškov kredita, o morebitnih tveganjih, ki bi „lahko zraven kreditne pogodbe prišle“, in sicer so glede teh tveganj strankam podajali pojasnila tako, da so pripravili dve informativni ponudbi in sicer eno ponudbo za kredit v EUR eno ponudbo za kredit v CHF in so nato primerjali obe ponudbi, pri tem so povedali, kakšna je obrestna mera, kako je obrestna mera sestavljena in da je ta spremenljiva. Strankam so povedali tudi, da če je kredit vezan na CHF, da je vezan na tečaj na dan plačila po tečajnici ECB, ki se spreminja vsakodnevno, zaradi česar da je sam obrok posledično odvisen od obrestne mere in tudi od samega tečaja, pri čemer pa kolikšne bi bile lahko te spremembe (oziroma pričakovanja teh sprememb), pa je bilo nemogoče napovedati, ker tega ne morejo napovedati niti največji svetovni ekonomisti. Priča e zanikal, da bi bančni referenti strankam zagotavljali, da se lahko menjalni tečaj EUR/CHF giba le procent gor ali dol, saj takšnih napovedi ni bilo mogoče dati, ker nihče ne ve, kako se bo ta tečaj gibal. je izpovedal, da so potencialnim kreditojemalcem povedali, da če se bo menjalni tečaj spreminjal, da bo posledično temu bodisi višja ali nižja njihova mesečna anuiteta, pri čemer so kreditojemalci podpisali izjave, da so bili o tem seznanjeni, v izjavi pa je bila navedena tudi internetna stran, kjer si je kreditojemalec lahko pogledal samo gibanje tečaja in obrestnih mer. Priča je izpovedal, da strankam ni nikoli pojasnjeval, da bi bil kakšen kredit (bodisi kredit v EUR, bodisi kredit v CHF) bolj varen ali pa bolj tvegan, na vprašanje, ali so strankam povedali, da sprememba v tečaju vpliva na anuiteto ali na glavnico ali na oboje, pa je nato odgovoril, da so strankam povedali, da sprememba v tečaju vpliva tako na anuiteto kot na glavnico, sicer pa da je bilo to napisano že v sami kreditni pogodbi, ko je bil napisan znesek glavnice v EUR na dan sklenitve pogodbe, znesek glavnice pa je bil nato na dan črpanja kredita drugačen, glede na tečaj, ki je veljal na tisti dan. Priča e izpovedal, da strankam sicer niso delali kakšnih simulacij izračuna o znesku glavnice, če se spremeni tečaj, npr. za 10 ali več procentov od tečaja, ki je veljal na dan sklenitve pogodbe, sicer pa v procentih strankam ni bilo ničesar povedanega, ker so to nemogoče napovedi, vsaki stranki pa je bilo pojasnjeno, da so na internetni stranki Banke Slovenije objavljeni tečaji in je bilo strankam priporočeno, da te tečaje spremljajo. Priča je izpovedal, da so pri toženki v letu 2008 prenehali prodajati „švicarske kredite“ in to zaradi tečajnih tveganj, ki so jih v banki zaznali konec leta 2007, ni pa vedel izpovedati, ali so kreditojemalce, ki so v preteklosti vzeli kredit v CHF, obvestili o navedenem, sicer pa da je imel

vsak kreditojemalec možnost predlagati konverzijo kredita v EUR, je pa bilo potrebno za to plačati okrog [REDACTED] EUR kot bančno storitev in še od [REDACTED] do [REDACTED] EUR za notarja, nekaj let nazaj pa da so strankam ponujali brezplačne konverzije kreditov iz CHF v EUR. Priča [REDACTED] ki je bil vodja Poslovne enote [REDACTED] pri toženki je izpovedal, da je imel s sodelavci, vodij poslovalnic, redne sestanke na 14 dni, na katerih so govorili o prodajnih rezultatih, tudi o produktih, eden od njih je bil tudi prodaja kreditov v EUR ali CHF, pri tem pa banka ni favorizirala nobenega od obeh kreditov. Bančni referenti so morali strankam predočiti informativni izračun tako za kredit v EUR, kot za kredit v CHF, bančnik je ta informativni izračun naredil na podlagi prej ugotovljene kreditne sposobnosti stranke in potem ko se je stranka izjasnila, ali želi kredit v valuti EUR ali v CHF (v tem primeru je stranka prejela tudi povratno informacijo, koliko znaša znesek kredita v protivravnosti v EUR na dan sestave izračuna), je referent izdelal obračun za tisti kredit, za katerega se je stranka odločila. Priča [REDACTED] je izpovedal, da je stranki v primeru če vzame kredit v drugi valuti, kot je valuta njenega dohodka, bilo pojasnjeno, da je vedno izpostavljena dvema tveganjema, to je valutnemu tveganju in obrestnemu tveganju, torej da so možne tečajne razlike, kar je bilo vidno na informativnem izračunu pri tečaju, dobila pa je tudi informacijo, da se vsak mesec (lahko) spreminja LIBOR, zato da bo obrok kredita vsak mesec drugačen, pri čemer pa strankam niso povedali, ker to ni bilo mogoče, kakšne bodo lahko spremembe (v kolikšni višini). Tudi priča [REDACTED] je izpovedal, da so stranke podpisovale izjave, da so seznanjene z opisanimi tveganji. Pri parafiranju kreditnih pogodb so stranke z bančnim komercialistom ponovno prebrale kreditno pogodbo, komercialisti so stranke vedno spraševali, ali želijo še kakšne dodatne informacije pred podpisom pogodbe. Priča [REDACTED] je enako kot priča [REDACTED] izpovedal, da so kreditojemalcem pojasnili že na informativnem razgovoru, kje si lahko sami pogledajo oziroma se seznanijo s tem, kako se giblje menjalni tečaj EUR/CHF in kako se giblje CHF LIBOR. Na prej omenjenih izjavah, ki so jih stranke podpisovale, so bili navedeni tudi spletni naslovi, linki, kjer je stranka lahko tekoče spremljala, kaj se dogaja s tečajem EUR/CHF in pa kaj se dogaja z obrestno mero LIBOR. Tudi priča [REDACTED] je izpovedal, da strankam niso nikoli zagotavljali, da se bo menjalni tečaj gibal samo par procentov gor oziroma dol, saj banka ni vedela, kakšne bodo spremembe, je pa stranka lahko sama zaznala spremembe, saj če je večkrat prišla na banko, je bila vrednost kredita v evrski protivravnosti drugačna kot ob priliki prejšnjega obiska, glede na spremembe menjalnega tečaja EUR/CHF, s tem je bila stranka soočena tudi na dan izplačila kredita. Priča [REDACTED] je izpovedal, da so vsi komercialisti strankam v primeru najetja kredita v CHF povedali, da če se tečaj spremeni, se bo spremenil tudi obrok, navzgor ali navzdol, ni pa bilo strankam pojasnjeno z izdelavo izračunov, kako bo sprememba tečaja vplivala na anuiteto in na glavnico. Priča [REDACTED] je zaslišan izpovedal, da je bil pri toženki zaposlen od leta 2006 do 2010 in sicer na začetku kot vodja oddelka trgovanja s strankami, od leta 2010 pa

kot direktor finančnih trgov. Glede kreditov v CHF je povedal, da je banka v tem videla neko tržno nišo, da so bili ti krediti takrat relativno ugodni, vendar pa niso bili favorizirani s strani banke, temveč bolj s strani strank zaradi nizkih obrestnih mer, saj so na ta način prejele bistveno več kredita, določeno obdobje je bil CHF tudi v trendu padca, kar pomeni, da so se ti krediti „praktično sami odplačevali“, vse do takrat, ko se je „zadeva obrnila“, predvsem je bil ta padec izjemen v letu 2015 [redacted] je izpovedal, da banka s trženjem kreditov z valutno klavzulo CHF ni imela nobenih profitov, saj je tudi banka najemala „linije“ za CHF in jih potem razdrobljeno ponujala potencialnim kreditjemalcem, naloga banke pa potem je, da poskrbi, da ima banka na aktivih in pasivah enako razmerje kreditov v CHF, za navedeno uravnavanje bilance mora banka skrbeti ves čas. Torej priča [redacted] je o tem izpovedal enako, kot je o tem trdila toženka, sicer pa to v zadevi niti ni bistveno, kot tudi ne, kje je toženka v obravnavanem obdobju najemala svoje kredite v CHF in kako je svojo aktivo in pasivo uravnavala, pri čemer pa je priča Ipavec sicer v nasprotju z trditvijo toženke izpovedal, da banka valutnega tveganja pri najemanju svojih kreditov v CHF (kreditov zase) nima, ima zgolj kreditno tveganje, da kreditjemalec ne bo zmožl poplačati kredita (toženka je trdila, da je bila tudi sama izpostavljena valutnemu tveganju, kar torej ne drži).

10. Sodišče je zaslišalo tudi nekaj s strani tožnikov predlaganih prič, ki so kot kreditjemalci najemali kredite v CHF pri toženki in sicer [redacted]. Priča [redacted] je izpovedal, da je spomladi 2008, ko je reševal svoj stanovanjski problem in je kupoval stanovanje, obiskal več bank z namenom pridobitve kredita, pri čemer se je o kreditu najprej pozanimal pri (svoji) [redacted] banki, kjer je imel odprt račun in kjer se je pozanimal za kredit v CHF, pa so mu odvrnili, da oni teh kreditov več ne prodajajo. Ko pa se je zglasil v [redacted] banki, so mu povedali, da lahko dobi kredit v CHF in da je to zanj najbolj ugodna opcija, saj bi imel manjši obrok kredita. Kaj več od tega pojasnila ni dobil. Tedaj tudi ni vedel ne kaj je LIBOR ne kaj je EURIBOR, o tem na banki tudi ni vprašal, saj mu je bila zadeva razložena zelo preprosto, in sicer, da če želi kredit v željenem znesku in za željeno obdobje, da bo obrok v primeru kredita v EUR v takšnem znesku, v primeru kredita v CHF pa v takšnem znesku. Na banki mu ni bilo pojasnjeno, da s tem, ko vzame ugoden kredit v CHF, prevzema morebitne obremenitve, pojasnjeno mu je bilo le, da če vzame kredit v EUR za željeno dobo, da bo obrok, karikirano povedano, [redacted] EUR, če pa vzame kredit v CHF, pa da bo obrok [redacted] EUR. Priča [redacted] je izpovedal, da mu s strani banke ni bilo ničesar pojasnjenega glede spremembe tečaja EUR/CHF in je zato sam vprašal, kaj bi se zgodilo, če se ti tečajji spremenijo, pa so mu na banki rekli, da če bo do tega prišlo, se bo to tako ali tako govorilo v splošni javnosti, v medijih in da do takšne hitre spremembe gotovo ne bo prišlo. Priča [redacted] je zaslišan zanikal, da bi mu bančni uslužbenec svetoval, da je bolje vzeti kredit v valuti, v kateri prejema plačo. Izpovedal je tudi, da je seveda tekla beseda o

spremembi tečaja EUR/CHF, vendar mu je bančni uslužbenec rekel, da je CHF stabilna valuta, tudi sam je pogledal tečaj zadnjih pet let in je videl, da je bil stabilen, z majhnimi nihanji, zato je pričakoval, da bo sprememb tečaja malo, ne pa da se bodo zgodile takšne drastične spremembe, kot so nato tudi se, pri čemer je te spremembe naenkrat občutil pri svoji plači, saj je moral naenkrat plačevati bistveno večje obroke, to je bilo v drugi polovici leta 2015. Ko je švicarska centralna banka „sprostila“ tečaj, je od banke prejel nek dopis, da naj se v primeru možnosti poplačila kredita oglasi na banki, kar je tudi storil in kjer so mu povedali, da je tečaj CHF neugoden in da naj se sam odloči kako naprej, sam se je nato odločil, da kredita ne bo spreminjal in ga še sedaj plačuje. Priča je izpovedala, da je kreditno pogodbo pri toženki sklenila v njihovi poslovni enoti na [REDACTED] konec januarja oziroma v začetku februarja 2008, ko sta tedaj s partnerjem potrebovala kredit za nakup hiše v [REDACTED] je izpovedala, da so jo na banki, ker je bila redno zaposlena, prepoznali kot kreditno sposobno, ne pa tudi njenega partnerja, ki je bil zaposlen kot s.p. in je imel že več kot 7 let, vsako leto, pogodbo (s [REDACTED]), vendar so nato na banki rekli, da nič zato, če partner ni kreditno sposoben, da zato imajo en zelo dober produkt v CHF, torej za kreditno nesposobne so ponujali kredit v CHF (kredita v EUR kreditno nesposoben kreditojemalec ni mogel dobiti). Kot ugodnost kredita v CHF jima je bilo pojasnjeno da je v tem, da je LIBOR manjši od EURIBOR-ja in da je zato obrestna mera nižja in bo zato manjša anuiteta v CHF, sicer pa da sta EUR in CHF stabilni valuti. Glede spremembe tečaja jima je bilo s strani bančnega referenta [REDACTED] pojasnjeno, da zadnje dve leti CHF samo raste, „naprej pa da bo vse super“. Na banki jima je bilo predstavljeno, da sta s kreditno pogodbo v CHF sklenila en res dober posel, predstavljeno jima je bilo, kot da bi s sklenitvijo te pogodbe „zadela na lotu“. Bančnik jima je garantiral, da je to super posel, da ne bo nobenega tveganja, pri tem pa jima banka ni dala nobenih izračunov obveznosti, če bi vzela kredit v EUR, saj ker sta bila s partnerjem skupno s strani banke ocenjena kot kreditno nesposobna, sta bila v takem primeru primerna le za kredit v CHF. [REDACTED] je tudi izpovedala, da po desetih letih od kar je vzela predmetni kredit, je njena glavnica še vedno višja, kot je znašala glavnica kredita v času sklenitve pogodbe, čeprav že deset let vsakomesečno plačuje po [REDACTED] EUR v odplačilo kredita. V zvezi z izjavo, s katero naj bi kot kreditojemalka potrdila seznanjenost s tveganji kredita v CHF, je [REDACTED] izpovedala, da jo je na banki podpisala skoraj kakšen mesec pred sklenitvijo kreditne pogodbe, vendar v predmetni izjavi ni bilo niti z eno besedo omenjeno, da se glavnica kredita lahko kakorkoli poveča in o tem tveganju s strani banke gotovo ni bila seznanjena. Tudi priča [REDACTED] je zaslišan izpovedal, da je v letu 2006 potreboval kredit za nakup nepremičnine, ki je bila vredna [REDACTED] EUR in je za kredit najprej povprašal na svoji banki [REDACTED]), kjer je bil komitent, kjer pa so mu povedali, da glede na dohodke ni kreditno sposoben in da naj povpraša na druge, morebiti kakšne tuje banke, zato je o kreditu povprašal na banki [REDACTED], nato pa je šel še na

banko (toženka). [redacted] je izpovedal, da so mu povsod na bankah povedali, da ni kreditno sposoben, da pa mu lahko (v tem primeru) dajo kredit v CHF. Potreboval je tolikšen znesek kredita, kot je znašala kupnina [redacted] (EUR). O kreditu na [redacted] banki (toženki) se je pogovarjal z bančnico [redacted] katera mu je [redacted] kredita v CHF povedala, da je ugodnejši kot kredit v EUR, kar pa se tiče obrokov, da bo šlo malo gor pa malo dol, okrog 50,00 EUR v povprečju in glede na dobo odplačevanja, ter da je CHF stabilna valuta. [redacted] je izpovedal, da od banke ni prejel nobenih izračunov, kakšna bi bila njegova obveznost v primeru sprememb tečaja ali sprememb obrestne mere, bil pa je izdelan anuitetni načrt za odplačevanje kredita. Nobene besede pa ni bilo o tveganjih, o nevarnostih, temveč zgolj to, da bo sprememba povprečno 50,00 EUR navzdol ali navzgor pri obroku (njegov je znašal od [redacted] do [redacted] EUR mesečno). Priča [redacted] je izpovedal, da se mu je nato obrok v letu 2015 povečal za [redacted] EUR, najbolj zaskrbljujoče pa da je, da se je povečala tudi glavnica. Za to možnost, da bi se povečala glavnica, pa na banki ni bilo nobenega govora, govora je bilo samo o obrokih, t.j. da se ti lahko povečajo za povprečno 50,00 EUR navzgor oziroma navzdol. Priča [redacted] je izpovedal, da od banke ni dobil nobenega pojasnila (npr. grafično), kako se je v preteklosti gibal tečaj EUR/CHF, temveč si je ta tečaj sam pogledal in ugotovil, da se je gibal od 1,50 do 1,55, torej brez posebnih nihanj. Priča [redacted] je zanimal, da bi mu bančnica [redacted] pojasnila, da je najbolje vzeti kredit v tisti valuti, v kateri prejema plačo, saj zaradi ocene banke, da je kreditno nesposoben, se sploh ni mogel pogajati o najemu kredita v EUR. Tudi priča [redacted] je zaslišana izpovedala, da je v marcu 2006 sklenila kreditno pogodbo s klavzulo v švicarskih frankih za nakup stanovanja, za kredit se je dogovarjala v enoti toženke na Trgu OF (saj je bila komitentka banke od leta 2004 dalje), torej v isti enoti kot tožnika. V zvezi s kreditom je kontaktirala z bančnico [redacted]. Na banki pri okencih je bilo veliko zgibank o ugodnih kreditih s klavzulo v CHF in ko je v februarju 2006 našla nepremičnino, ki jo je želela kupiti, je prišla k [redacted] ki ji je predstavila praktično le kredit z valutno klavzulo v CHF, ki ga je tudi zelo favorizirala, naredila ji je razne preračune glede na znesek in glede na ročnost odplačevanja, sicer ji je napravila tudi izračun, če bi vzela kredit v EUR, iz katerega je bilo razvidno, da bi mesečno plačevala okrog 40,00 EUR na mesec višji obrok, pa še glavnica bi bila nižja za približno [redacted] EUR, ob tem ji je [redacted] tudi rekla, zakaj bi vzela kredit, ki je dražji, saj bo LIBOR vedno nižji od EURIBOR-ja. O valutnem tveganju ni bilo nobene besede, razloženo ji je bilo le, da to pomeni, da bo kredit dobila (tedaj še) v SIT in da bo v valuti SIT tudi plačevala obveznosti. Bančnico je vprašala, ali je to vezano na valuto frank, pa je rekla da ne, in da če že bo zanihalo, bo to procent ali dva. Nikoli ni bila seznanjena s tem, da bo njena obveznost odvisna od gibanja menjalnega tečaja (EUR/CHF), v zvezi s tem tudi ni podpisala nobene izjave. Povedano ji je bilo le, da je obrok vezan na LIBOR, kar je ugodnejše, saj bo EURIBOR bolj rasel. Na banki so ji pojasnjevali, da ni nič kaj razmišljati, ali vzame kredit z valuto v CHF,

saj v tem primeru dobi več denarja za manj njene obveznosti. Banka ji ni dala nobenih izračunov glede kredita v primeru (pomembne) rasti CHF, ob sklenitvi pogodbe (oziroma podpisu te pri notarju) je prejela le amortizacijski načrt. O glavnici ni bilo nobenega govora, torej da se morebiti lahko spremeni (poviša) v primeru (znatne) spremembe tečaja oziroma obrestne mere, bilo je govora zgolj o obrokih in možnosti nihanja teh za približno 10,00 EUR mesečno. je izpovedovala tudi glede okoliščin, ko so se zaradi znatnega zvišanja vrednosti CHF (v letu 2011) zvišali tudi njeni mesečni obroki, zaradi česar se je oglasila na banki pri _____ ki ji je svetovala naj kredita ne konvertira v EUR, da nihče ne konvertira, enako se je zgodilo nato februarja 2015, ko se je prav tako zaradi zvišanja mesečnih obveznosti zglasila na banki, kjer ji je tedanji bančnik _____ prav tako svetoval, da naj počaka 3 do 6 mesecev preden se odloči za konverzijo, saj da se bo v navedenem obdobju stanje popravilo, tako da na koncu se res ni odločila za konverzijo kredita v EUR.

11. Materialnopravna podlaga za presojo utemeljenosti tožbenega zahtevka tožnikov na ničnost obravnavane kreditne pogodbe (in posledično tej sporazuma o zavarovanju denarne terjatve) so določbe OZ, ZPotK, določbe ZVPot in tudi Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 05.04.1993, ki je bila sicer s sprejetjem ZVPot in ZPotK prenesena v slovenski pravni red. ZVPot, ki je veljal v času sklenitve obravnavane kreditne pogodbe, je v 22. čl. določal, da se za pogodbene pogoje štejejo vse sestavine pogodbe, ki jih določi podjetje, zlasti tiste, ki so določene v obliki formulirane pogodbe ali splošnih pogojev poslovanja, na katere se pogodba sklicuje, ti pa zavezujejo potrošnika le, če je bil pred sklenitvijo pogodbe seznanjen z njihovim celotnim besedilom, pri čemer se je štelo, da je bil potrošnik seznanjen s celotnim besedilom pogodbenih pogojev, če ga je nanje podjetje izrecno opozorilo in če so mu bili dostopni brez težav (1., 2. in 3. odst. 22. čl. ZVPot). V 4. odstavku 22. čl. ZVPot je bilo določeno, da morajo biti pogodbeni pogoji jasni in razumljivi. Nejasna določila je treba razlagati v korist potrošnika (5. odst. 22. člen ZVPot). V 23. čl. ZVPot je bilo določeno, da podjetje ne sme postavljati pogodbenih pogojev, ki so nepošteni do potrošnika, nepošteni pogodbeni pogoji pa so nični. V 24. čl. ZVPot so naštetih pogodbeni pogoji, ki se štejejo za nepoštene, in sicer so nepošteni v primeru, če v škodo potrošnika povzročijo znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank, ali povzročijo, da je izpolnitev pogodbe neutemeljeno v škodo potrošnika, ali povzročijo, da je izpolnitev pogodbe znatno drugačna od tistega, kar je potrošnik utemeljeno pričakoval, ali če nasprotujejo načelu poštenja in vestnosti. ZPotK, ki je veljal v času sklenitve obravnavane kreditne pogodbe, je v 6. čl. določal, da mora biti potrošnik pred sklenitvijo kreditne pogodbe seznanjen z vsemi pogoji pogodbe, v 7. čl. pa je bilo določeno, kaj mora v enostavnem in razumljivem besedilu vsebovati (določati) pisna kreditna pogodba, in sicer je bilo glede kreditne pogodbe v tuji valuti oziroma z valutno klavzulo določeno, da mora

pogodba vsebovati navedbo tuje valute in vrsto tečaja, po katerem se izračunava vrednost v domači valuti in opozorilo, da se ob spremembi tečaja lahko spremenijo tudi predvideni zneski posameznih plačil (9. alineja 1. odst. 7. čl. ZPotK). ZPotK je v 5. čl. urejal tudi obvezno vsebino oglasov in ponudb, s katerimi se ponuja kredit, in sicer so morali vsebovati efektivno obrestno mero ter reprezentativen in razumljiv primer izračuna skupnih stroškov kredita (1. odst. 5. čl. ZPotK). Za efektivno obrestno mero je bilo določeno, da mora biti opremljena z informacijo, da se lahko spremeni, če se spremenijo podatki za njen izračun, sicer je oglaševanje in ponujanje kreditov zavajajoče in nasprotuje dobrim poslovnim običajem (2. in 3. odst. 5. čl. ZPotK). Zgoraj navedene določbe ZPotK in ZVPot pomenijo implementacijo Direktive 93/13/EGS o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah in v kateri je določeno, da je presoja nepoštenosti pogodbenih pogojev mogoča le pri splošnih pogojih, ki jih enostransko določi ponudnik (podjetje), medtem ko je glavni predmet pogodbe, ki je med strankama posamično dogovorjen, izvzet iz presoje o (ne)poštenosti, če je zapisan v jasnem in razumljivem jeziku (2. odst. 4. čl. Direktive). Posamično dogovorjeni pogoji so iz presoje o (ne)poštenosti izvzeti torej zaradi pogodbene svobode strank (primerjaj 3. čl. OZ). Kot izhaja iz 2. odst. 4. čl. Direktive ocena o nedovoljenosti (nepoštenosti) pogojev ne sme biti tudi povezana s presojo o ustreznosti med ceno in plačilom za izmenjane storitve oziroma blago (glavni predmet pogodbe), če so pogoji v jasnem in razumljivem jeziku. Po 1. tč. 3. čl. Direktive velja pogodbeni pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, za nedovoljenega, če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank. Upoštevajoč navedene določbe Direktive je Sodišče EU (SEU), čigar stališča zavezujejo sodišča držav članic EU in zato predstavljajo materialnopravno podlago v državah članicah, že izreklo, (1) da je lahko nepošten tudi pogodbeni pogoj, ki predstavlja glavni predmet pogodbe, če ta ni napisan v jasnem in razumljivem jeziku, (2) da je pogodbeni pogoj jasen in razumljiv, če je potrošnik na njegovi podlagi zmožen oceniti ekonomske posledice tega pogoja za svoj položaj in posledično sprejeti poučeno in preudarno odločitev, (3) da je pogodbeni pogoj nepošten, če banka ob sklepanju pogodbe ni ravnala v skladu z načelom vestnosti in poštenja in če je podano znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih pogodbenih strank, (4) da je pri presoji o poštemem ravnanju banke in obstoju znatnega neravnotežja treba upoštevati naravo storitve, ki je predmet pogodbe in vse okoliščine sklepanja pogodbe, predvsem pa ali je banka glede na svoje strokovno znanje in izkušnje potrošnika seznanila s tveganji, ki jih je sprejel s sklenitvijo kreditne pogodbe v tuji valuti in ki so posledica možnih sprememb menjalnega tečaja, in če ga ni, ali bi v primeru poštemega ravnanja lahko pričakovala, da potrošnik take pogodbe ne bi sklenil, če bi ga z navedenimi tveganji seznanila, in (5) da nepoštenost pogodbenega pogoja lahko povzroči ničnost celotne pogodbe, če pogodba brez nedovoljenega pogoja

ne more obstati¹.

12. V obravnavanem primeru je na podlagi same kreditne pogodbe (in tudi izpovedb obeh tožnikov) ugotoviti, da predstavlja posamični pogoj (posamičen dogovor) (o glavnem predmetu pogodbe) znesek kredita (in sicer ██████████ CHF, kar v evrski protivrednosti po referenčnem tečaju ECB na dan sklenitve pogodbe znaša ██████████ EUR), prav tako je posamični pogoj ročnost kredita (15 let, vračilo v 180 mesečnih anuitetah), tudi obrestna mera je bila dogovorjena posamično (6-mesečni CHF LIBOR + 1,40 % pribitka letno).
13. Dogovor o valutni klavzuli (četudi ta ni služila ohranitvi realne vrednosti denarnega zneska, ki ga je banka posodila tožniku) v našem pravnem redu ni prepovedan in sta jo pogodbeni stranki lahko dogovorili v okviru pogodbene avtonomije. Poleg tega dejstvo, da sklenitev kreditne pogodbe z valutno klavzulo v CHF, ne nasprotuje prisilnim predpisom, izhaja iz 9. alineje 1. odst. 7. čl. ZPotK, kjer je določeno, da mora biti v kreditni pogodbi, kjer je obračun vezan na uporabo tuje valute, tuja valuta navedena in tudi vrsta tečaja, po katerem se izračunava vrednost v domači valuti in opozorilo, da se ob spremembi tečaja lahko spremenijo tudi predvideni zneski posameznih plačil. Da je valutna klavzula v našem pravnem redu dovoljena izhaja tudi iz 1. odst. 372. čl. OZ, kjer je določeno, da se pogodbeni stranki lahko dogovorita, da se višina dolžnikove denarne obveznosti določi glede na gibanje tečaja tuje valute (valutna klavzula). Nadalje je v zvezi z valutno klavzulo potrebno še pojasniti, da je s sklenitvijo kreditne pogodbe z valutno klavzulo v tuji valuti obveznost kreditojemalca (oziroma upravičenost kreditodajalca na drugi strani) odvisna od gibanja tečaja tuje valute, kar pomeni da gre torej za aleatorno (tvegano) pogodbo, ki pa tudi ni nedopustna (v nasprotju s prisilnimi predpisi), četudi bi bilo tveganje precejšnje ali neobvladljivo, zaradi česar so brezpredmetne trditve tožnikov o tem, da je toženka s krediti z valutno klavzulo v CHF ustvarjala (visoke) dobičke (profite). Dogovor o kreditu z valutno klavzulo v tuji valuti (CHF) je torej posamičen dogovor (posamičen pogodbeni pogoj), posamični pogodbeni pogoji pa so po Direktivi izvzeti iz presoje (ne)poštenosti, vendar pa le, če so zapisani v jasnem in razumljivem jeziku (2. odst. 4. čl. Direktive). Vendar pa kot je že zgoraj pojasnjeno, je Sodišče EU ob razlagi 2. odst. 4. čl. Direktive zavzelo stališče, da jasnost pogodbenega pogoja o glavni stvari (posamično dogovorjen pogodbeni pogoj) ne zajema le njegove slovnične razumljivosti, temveč se razteza tudi na pojasnilo okoliščin, na podlagi katerih je potrošnik zmožen oceniti ekonomske posledice tega pogoja za svoj položaj in posledično za sprejetje poučene in preudarne odločitve. Zaradi navedenega je sodišče ugotavljalo, ali je banka (toženka) izpolnila svojo

---

1 Npr. sodbe SEU C-415/11 z dne 14. 3. 2013 (Aziz), C 126/13 z dne 30.4.2014 (Kasler in Kaslerne Rabai), C-186/16 z dne 20. 9. 2017 (Andriciuc)

pojasnilno dolžnost in podala tožniku kot kreditojemalcu takšne informacije in toliko informacij, da je na podlagi teh lahko ocenil ekonomske posledice tega pogoja za svoj položaj in da je na podlagi s strani banke prejetih informacij lahko sprejel preudarno odločitev, kar bo podrobneje opredeljeno v nadaljevanju.

14. Sodišče nadalje ugotavlja, da je v pogodbi opredeljeno, kako se določa višina mesečne anuitete, in sicer je določeno, da je višina posamezne mesečne anuitete odvisna od vsakokratnega tečaja EUR/CHF na dan plačila in da je določena z uporabo skupne obrestne mere, katera pa je v pogodbi jasno opisana in določljiva.
15. Iz pogodbe (4. čl.) je razvidno, da je bila (posamično) dogovorjena spremenljiva obrestna mera, vezana na 6-mesečni CHF LIBOR, ta pa ni v sferi toženke, temveč je odvisna od razmer na medbančnem trgu, kot to pravilno navaja toženka. Po presoji sodišča so v pogodbi jasno (določljivo) opredeljene vse postavke, ki tvorijo „skupno obrestno mero“, se pravi 6-mesečni CHF LIBOR + 1,40 % letno, določeno je tudi, kako banka določi višino obrestne mere po stanju 6-mesečnega CHF LIBOR-ja, dvakrat letno na dan 01. januar in 01. julij, pri čemer upošteva CHF LIBOR, veljaven na dan 31. december oziroma 30. junij. V 5. čl. pogodbe je dogovorjena efektivna obrestna mera, ki je bila pogodbeno (posamično) dogovorjena na 4,54 %, se pravi je bila fiksna ves čas trajanja kreditnega razmerja. Upoštevajoč določbe 4. in 5. čl. pogodbe je zaključiti, da so v pogodbi jasno (določljivo) opredeljene vse postavke, ki tvorijo skupno obrestno mero in so drugačne trditve tožnikov o tem napačne in zato neupoštevne.
16. Sodišče ugotavlja, da je predmetni bančni produkt toženke - kredit z valutno klavzulo v tuji valuti, s spremenljivo obrestno mero za povprečnega potrošnika kompleksen produkt, ki ga ni mogoče razumeti zgolj z znanji povprečno razgledanega potrošnika, temveč so za razumevanje tega produkta, predvsem pa tudi pri razumevanju, kakšne ekonomske posledice ima lahko ta produkt na ekonomsko sfero potrošnika, potrebna specifična znanja s področja ekonomije, financ oziroma prav bančništva. Kot je že zgoraj navedeno, je potrebno presoditi, ali je toženka tožnikoma pred sklenitvijo obravnavane kreditne pogodbe podala popolne informacije o predmetnem kreditu z valutno klavzulo v CHF (v povezavi s spremenljivo obrestno mero), torej takšne, na podlagi katerih sta se sopogodbenika (potrošnika) (tožnika) lahko poučeno in preudarno odločila, ali bosta sklenila pravni posel ali ne. Se pravi presoditi je potrebno, ali je (posamično dogovorjen) pogodbeni pogoj - kredit z valutno klavzulo v tuji valuti (CHF), za plačilo obveznosti katerega se upošteva vsakokratni menjalni tečaj EUR/CHF (referenčni tečaj ECB za EUR/CHF), jasen in razumljiv, vendar pa ne zgolj v slovničnem pogledu in se presoja razteza na presojo ali je potrošnik na njegovi podlagi lahko sprejel poučeno in preudarno odločitev, torej ali je lahko ocenil ekonomske posledice tega pogoja za svoj položaj. V takšnih primerih, kot je obravnavani, kjer le ena pogodbeni stranka (t.j. banka kot finančni strokovnjak)

razpolaga z informacijami pomembnimi za sklenitev posla, druga stranka pa ima dostop do teh informacij omejen oziroma jih bi lahko pridobila z nesorazmernimi napori, se zato, da bi se dosegla dejanska enakopravnost pogodbenih strank, vzpostavi pojasnilna dolžnost stranke, ki s temi specifičnimi znanji oziroma informacijami razpolaga. Pojasnilna dolžnost je vzpostavljena na podlagi načela vestnosti in poštenja (5. čl. OZ), ki vsako od strank zavezuje, da mora pri sklepanju poslov spoštovati načelo vestnosti in poštenja, oziroma da v pravnem prometu ravna v skladu z dobrimi poslovnimi običaji, torej da pri sklepanju poslov ne zasleduje le lastnih interesov, temveč mora upoštevati tudi pravice in interese nasprotno stranke. Sodna praksa je v takih primerih kot je obravnavani že zavzela stališče (npr. sklep Višjega sodišča v Ljubljani II Cp 835/2017 z dne 11.04.2018, ki sta ga tožnika vložila v spis -), da se od banke, ki na trgu profesionalno opravlja storitve na finančnem področju, zahteva, da z nasprotno stranko deli informacije, ki so pomembne za sklenitev posla, vključno s tveganji, ki jih ta prinaša. Informacije morajo biti resnične in popolne, da se stranka lahko nanje upravičeno zanese. Dolžnost zagotavljanja informacij se dopolnjuje s prepovedjo posredovanja neresničnih ali zavajajočih informacij in je podana ne glede (ne)izražen interes stranke (citirano iz članka R. Rozman, Odškodninska odgovornost banke za kršitev pojasnilne dolžnosti v Podjetje in delo št. 3-4/2016). Banka se tudi ne more razbremeniti svoje pojasnilne obveznosti npr. z ugovorom, da stranka po informacijah ni povprašala.

17. V primeru kredita, vezanega na tujo valuto, ki ga potrošnik odplačuje v domači valuti, je višina mesečne anuitete odvisna od menjalnega tečaja (v obravnavanem primeru od referenčnega tečaja ECB EUR/CHF), zato je menjalni tečaj tista okoliščina, ki lahko povečuje potrošnikovo breme. Toženka je pravilno zatrjevala, da gibanje menjalnega tečaja (referenčni tečaj ECB za EUR/CHF) ni v sferi njenega nadzora ali vplivanja (menjalni tečaj se določa vsakodnevno na medbančnem evropskem trgu), zato je ob tem potrebno odgovoriti na vprašanje, kaj to dejstvo pomeni za potrošnika. Višje sodišče v Ljubljani je v prej navedeni odločbi, kjer je obravnavana enaka problematika kot v tej zadevi, zavzelo stališče, da za obstoj pojasnilne obveznosti banke ni pomembno, ali je banka mogla predvideti bodoča gibanja tečaja oziroma v kakšni meri jih je mogla predvideti, zato so neupoštevne trditve toženke, pa tudi izpovedbe prič, bančnih uslužbencev toženke, to je _____, da informacij strankam (tudi tožnikoma) o tem, za koliko lahko pride do spremembe menjalnega tečaja (in s tem do spremembe kreditne obveznosti kreditorejmalca) ni bilo mogoče podati zato, ker ni bilo mogoče predvideti kako se bo ta tečaj gibal. Ker je bilo v času sklepanja kreditne pogodbe jasno (znano), to sicer tudi tožnikoma, kot sta to izpovedala zaslišana kot stranki, da se bo menjalni tečaj (referenčni tečaj ECB za EUR/CHF) spreminjal, to pa ne samo v korist tožnikov, bi morala toženka tožnikoma kljub nepredvidljivosti smeri in obsega gibanja tečaja, tožnika seznaniti

ne le s tem, da se bo (možna) okrepitev CHF v razmerju do EUR (kot domače valute, v kateri sta tožnika prejemale dohodke) odrazila v višji obveznosti odplačila kredita v domači valuti, ampak tudi, ali bo v takem primeru kredit z valutno klavzulo v CHF še vedno „ugodnejši“ v primerjavi s kreditom v EUR (stran 12 sodbe VSL II Cp 1835/2017 - A40). Sodišče ugotavlja, da toženka tega pojasnila tožnikoma ni podala, kot tudi ne kreditojemalcem, ki so bili v tej zadevi zaslišani kot priče in ki so pri toženki (dva od njih tudi v isti poslovni enoti kot tožnika) najeli kredit z valutno klavzulo v CHF, to je

_____ saj so vse navedene priče, kot je že zgoraj povzeto, izpovedale (enako o tem pa tudi tožnika), da jim je bilo s strani bančnega uslužbenca pojasnjeno le, da bo zaradi spremembe menjalnega tečaja EUR/CHF lahko prišlo do spremembe višine mesečne anuitete največ par 10,00 EUR ali par procentov pri vsakokratni mesečni anuiteti. Vse naštete priče so zelo prepričljivo in preprosto, enako pa tudi oba tožnika zaslišana kot stranki, izpovedali, da je bilo s strani bančnih uslužbencev govora le o možnih spremembah (navzgor ali navzdol) v majhnem procentu ali v majhnem znesku same mesečne anuitete, o neodplačani glavnici (ki ostane po plačilu vsakokratne mesečne anuitete) pa ni bilo nobenega govora. Oba tožnika, pa tudi vse priče - kreditojemalci so izpovedali, da če bi jim banka pojasnila, da lahko pride do takšne spremembe menjalnega tečaja (kot se je ta nato dejansko zgodila) in ki bi imela za posledico, da je po več letih odplačevanja kredita z valutno klavzulo v CHF, neodplačana glavnica (preračunano v domačo valuto) večja, kot je ta znašala v času sklenitve kreditne pogodbe, kreditne pogodbe z valutno klavzulo v CHF gotovo ne bi sklenili (sodišče pripominja, da je gotovo, da je ne bi sklenil noben povprečno razumen človek). Kot je že zgoraj navedeno, sta oba tožnika in tudi vse naštete priče - kreditojemalci pri toženki, prepričljivo izpovedali, da jim je toženka (bančni uslužbenec pri toženki) zagotavljala, da so krediti v CHF (z valutno klavzulo v CHF) ugodni zato, ker je obrestna mera (LIBOR) toliko nižja od obrestne mere, ki bi veljala za kredit v EUR (EURIBOR), da pa za to ugodnost prevzemajo tveganje spremembe menjalnega tečaja EUR/CHF, ki pa bo imel vpliv le par procentno na povečanje mesečne anuitete. Na podlagi zgoraj opisanih izpovedb obeh tožnikov in prič - kreditojemalcev sodišče ugotavlja, da je toženka favorizirala kredite z valutno klavzulo v CHF s pojasnili, da je to ugoden kredit v primerjavi s kreditom v EUR, tveganje pri tem kreditu pa da je majhno, saj da ne bo nobenih pomembnih nihanj menjalnega tečaja EUR/CHF. Priča

_____ je npr. slikovito izpovedala, da jima je s partnerjem bančni uslužbenec toženke predstavljal pogodbo z valutno klavzulo v CHF kot super pogodbo in jima je dal vedeti, kot da sta s sklenitvijo takšne kreditne pogodbe „zadela na lotu“, ter da sicer CHF zadnji dve leti raste, vendar da bo „naprej vse super“. O tem, kako je kredit z valutno klavzulo v CHF ugoden, pa je toženka kreditojemalcem predstavljala tudi tako, da je povedala, da če vzamejo kredit z valutno klavzulo v CHF, da bo mesečna anuiteta npr. _____ EUR, v primeru, če se vzame kredit v

EUR, pa da bo npr. ██████████ EUR, kot je to izpovedala npr. priča Sodišče ugotavlja, da je bila toženka (tudi ostale banke) s favoriziranjem kreditov z valutno klavzulo v CHF oziroma kreditov v CHF kar uspešna, saj že iz Poročila Banke Slovenije (A12) in dopisa Banke Slovenije z dne 04.06.2006 (A14) izhaja opazen porast kreditiranja v tuji valuti (ali z valutno klavzulo v tuji valuti). Tudi bančni uslužbenci toženke, ki so bili v tem postopku zaslišani kot priče, pa so izpovedali, da so takrat (v letu 2006 in 2007) prodali veliko teh produktov, za kar bančni uslužbenci sicer niso dobili nobene finančne stimulacije, je pa banka na ta način pridobila tudi veliko novih komitentov, saj so kreditorejmalci, ki so s s toženko sklenili kreditno pogodbo v tuji valuti ali z valutno klavzulo v CHF, če so postali njeni komitenti, bili deležni nižje obrestne mere (nižjega pribitka), kar se je zgodilo tudi v obravnavanem primeru pri tožniku kot kreditorejmalcem, kot je to ugotoviti na podlagi izpovedbe tožnika in priče

18. Toženka meni, da je svoji pojasnilni dolžnosti zadostila s tem, da je tožnika kot kreditorejmalca seznanila, da se referenčna obrestna mera pri kreditu vezanem na CHF LIBOR spreminja, zaradi česar da se obrestna mera kredita in posledično anuiteta lahko spremenita (v primeru zvišanja CHF LIBOR glede na preteklo obdobje se obrestna mera ter anuiteta kredita zviša, v primeru znižanja CHF LIBOR pa se obrestna mera ter anuiteta kredita lahko znižata), ter z napotilom, da gibanje obrestne mere CHF LIBOR lahko kreditorejmalec (tožnik) spremlja na internetni strani, ter nadalje, da je svojo pojasnilno dolžnost izpolnila s tem, ko je v zvezi s spremembo valutnega tečaja kreditorejmalcu (tožniku) pojasnila, da se anuiteta kredita v primeru rasti švicarskega franka proti domači valuti zviša, v primeru padanja pa zniža ter da gibanje tega menjalnega tečaja lahko spremlja na internetni strani, tožnik kot kreditorejmalec, pa da je seznanitev z navedenim potrdil s podpisom izjave z dne ██████████). Na ta način po presoji sodišča toženka ni izpolnila svoje pojasnilne dolžnosti. Toženka ni trdila, kaj šele dokazala, da bi tožnika kot kreditorejmalca seznanila s tem, ali bo kredit v CHF še vedno ugodnejši v primerjavi s kreditom v domači valuti tudi v primeru, če se bo okrepitev CHF v razmerju EUR odrazila v višji obveznosti odplačila kredita v EUR. Ob tem je izpostaviti, da je bila banka tožniku kot kreditorejmalcu dolžna posredovati tiste informacije, potrebne za sprejetje poučene in preudarne odločitve, ki so ji bile poznane oziroma so ji mogle biti poznane, ne pa tudi tiste, za katere kot strokovnjak ni mogla oziroma ji ni bilo treba vedeti. Sodišče ugotavlja, da je banka - toženka vedela (oziroma bi morala vedeti), da bo v prihodnje (od sklenitve pogodbe dalje dalje) prišlo do znatne rasti vrednosti CHF, kar vpliva na „(ne)ugodnost“ kredita z valutno klavzulo v CHF. V Poročilu o finančni stabilnosti Banke Slovenije iz junija 2005 (A12) (ki ga prejmejo vse banke) je bilo namreč navedeno, da je bil še „v letu 2003 delež valutne klavzule, vezane na švicarski frank zanemarljivo majhen, v letu 2004 je predstavljal dobre 3% celotnega zneska bilančnih postavk v valutni klavzuli, samo v prvih dveh

mesecih leta 2005 pa se je povečal še za dodatne 2,1 odstotne točke na aktivih in 3 odstotne točke na pasivi“. V Poročilu Banke Slovenije (A12) je nadalje izpostavljeno, da „za banke pomeni valutna klavzula vezana na švicarski frank zelo majhen delež njihove bilančne vsote in so v njej relativno izravnane, za komitente bank pa je lahko izpostavljenost tečajnemu tveganju zelo velika, še posebno ob upoštevanju, da je švicarski frank trenutno (torej v juniju 2005) na relativno nizkih ravneh in je glede na tečaje terminskih pogodb v prihodnje pričakovati njegovo apreciacijo“. Toženka niti zatrjevala ni (zato pa tudi ne dokazala), da je upoštevala in kako je upoštevala navedeno opozorilo Banke Slovenije v predmetnem poročilu (A12), ki je jasno navedlo, da je glede na tedanje zelo nizke ravni švicarskega franka in glede na tečaje terminskih pogodb, v prihodnje pričakovati njegovo apreciacijo in da je za komitente bank izpostavljenost tečajnemu tveganju zelo velika. Toženka ni navedla, še manj pa dokazala, kako je upoštevala to Poročilo (A12), ravnala napram svojim potencialnim kreditorejalcem. Sodišče je ugotovilo, na podlagi izpovedb obeh tožnikov, kot tudi na podlagi izpovedb prič - kreditorejalcem pri toženki

---

da banka (toženka) kreditorejalcem ni obvestila oziroma jim ni pojasnila, da se v prihodnje pričakuje apreciacijo švicarskega franka, temveč jim je celo nasprotno, zagotavljala, da do pomembnih tečajnih razlik EUR/CHF ne bo prišlo. Sodišče je o tem prepričano zato, ker sta oba tožnika, kot tudi vse navedene priče - kreditorejalcem o tem izpovedali zelo prepričljivo in preprosto, njihove izpovedbe so notranje in pa tudi medsebojno skladne, pri čemer je pripomniti, da pri izpovedbah naštetih prič ni mogoče zaznati kakšnega interesa, da tožnika zmagata v pravdi ali pa morebiti navedene priče vsak v svojih pravih, saj priče

ne vodijo tožb proti toženki zaradi ničnosti pogodb, ki so jih v CHF oziroma z valutno klavzulo v CHF sklenili pri toženki (iz izpovedbe priče _____

na ni razvidno, ali je tožba zaradi ničnosti pogodbe vložila ali ne). Kot že rečeno, oba tožnika, kot tudi vse zaslišane priče - kreditorejalcem so izpovedali o tem, da so bili s strani banke - toženke, seznanjeni le o tem, da se bo zaradi nihanja tečaja EUR/CHF njihova mesečna obveznost (mesečna anuiteta) nebitveno spremenila, to je za par procentov ali za par 10,00 EUR na mesec, kot je že zgoraj opisano, nobenega govora pa ni bilo, kako te spremembe tečaja vplivajo na neodplačano glavnico, se pravi toženka kreditorejalcem (torej tudi tožniku) ni podala informacije, ali se bo v primeru okrepitve vrednosti CHF v razmerju do domače valute (EUR) navedeno ne le odrazilo v višji mesečni obveznosti odplačila kredita v EUR, ampak tudi, ali bo v takem primeru kredit v CHF še vedno ugodnejši v primerjavi s kreditom v domači valuti, t.j. da kreditorejalec dobi večji znesek kredita, kot v primeru, če bi vzel kredit v EUR, pri tem pa ni odveč že na tem mestu pripomniti, da so se krediti z valutno klavzulo v CHF (zaradi znatne okrepitve vrednosti CHF napram EUR v začetku leta 2011 in v drugi polovici leta 2015) izkazali celo za manj ugodne od kreditov v EUR (o tem

nekaj še v nadaljevanju). Nadalje sodišče ugotavlja, da dolžnost bank (tudi toženke) za skrbno seznanitev komitentov s tveganji, ki jih kreditiranje v tuji valuti, ki ni evro, prinaša, izhaja tudi iz dopisa Banke Slovenije z dne 04.07.2006 naslovljenim na „Vse banke in hranilnice“ (A14), v katerem Banka Slovenije banke in hranilnice seznanja, da je „v zadnjem času v slovenskem finančnem prostoru opazen porast kreditiranja v tuji valuti, ki ni evro, porast kreditiranja vezanega na tujo valuto, ki ni evro, ter pojav novih kreditnih produktov, ki imetnika (finančnega investitorja - posameznika) izpostavljajo tržnemu tveganju“. Banka Slovenije je s predmetnim dopisom (A14) banke in hranilnice nadalje opozorila, da zaradi „možnih izgub, ki jih komitent pri prevzemu takšnega produkta lahko utrpi, Banka Slovenije opozarja banke, da so pri prodaji omenjenih produktov še posebej pozorne na skrbno seznanitev komitentov z vsemi tveganji, ki jih produkti prinašajo“. Sodišče ugotavlja, da toženka ni pojasnila, kako je (v pogledu pojasnilne dolžnosti) napram svojim potencialnim kreditorejalcem ravnala tako po prejetem Poročilu o finančni stabilnosti Banke Slovenije iz junija 2005 (A12), kot tudi po prejemu navedenega dopisa Banke Slovenije z dne 04.07.2006 (A14). Trditveno in dokazno breme, da je izpolnila svojo pojasnilno dolžnost je namreč na njeni strani. Sicer pa je na podlagi izpovedb zaslišanih prič bančnih referentov pri toženki, ki so „prodajali“ kredite ugotoviti, da komitentom, potencialnim kreditorejalcem niso pripravljali nobenih izračunov simulacij izračuna (glavnice), če se tečaj spremeni npr. za 10 ali več procentov (tako npr. priča _____, kar pa pomeni, da svoje pojasnilne dolžnosti banka - toženka, kot je zgoraj opredeljena, ni izpolnila.

19. Nadalje sodišče na podlagi izpovedb obeh tožnikov in prič - kreditorejalcem, ki so pri toženki najeli kredit v CHF oziroma z valutno klavzulo v CHF (_____) ugotavlja, da je toženka kreditorejalcem (tudi tožnikoma) predmetni kredit z valutno klavzulo v CHF predstavljala kot najbolj ugoden kredit iz njene ponudbe, torej mu je dajala prednost pred ostalimi krediti iz svoje ponudbe, kreditorejalcem pa niso bile (enakovredno) predstavljene tudi možne slabe strani tega kredita, izpovedbe obeh tožnikov in navedenih prič o tem so že zgoraj povzete in se jih zato na tem mestu ne ponavlja, razen ponovno v kratkem, torej kreditorejalcem je bilo predstavljeno le manjše nihanje tečaja EUR/CHF, kar da za par procentov oziroma par 10,00 EUR vpliva na višino mesečne anuitete, nobenega govora pa ni bilo o tem, kakšen vpliv ima to lahko na glavnico kredita. Nihče od kreditorejalcem, t.j. tako oba tožnika kot zaslišane priče - kreditorejalcem, ne nazadnje pa tudi nihče od zaslišanih bančnih uslužbencev toženke (_____) niso izpovedali o tem, da so bili kreditorejalcem opozorjeni na tveganje, da (pomemben) dvig vrednosti CHF v primerjavi z domačo valuto (EUR), (znatno) vpliva na obseg njihove celotne kreditne obveznosti, pri čemer sodišče na tem mestu še enkrat izpostavi, da je bila možnost tolikšnega dviga vrednosti CHF do EUR, do

kakršnega je prišlo konec leta 2010 oziroma v prvi polovici leta 2011, nato pa znatno v januarju 2015 (med letom 2011 in 2015 je švicarska centralna banka administrativno „zajezila“ rast CHF) (podatki o menjalnem tečaju v navedenem obdobju so javno dostopni, sicer pa navedeno dejstvo med strankama niti ni sporno), toženki znana oziroma ji je vsaj morala biti znana, to pa na podlagi že prej povzetih navedb Banke Slovenije v Poročilu iz junija 2005 (A12) in na podlagi dopisa Banke Slovenije vsem bankam in hranilnicam z dne 04.07.2006 (A14), na podlagi teh dokumentov Banke Slovenije je za toženko praktično izrecno obstajala dolžnost, da komitente skrbno seznanji z vsemi tveganji, ki jih krediti z valutno klavzulo v CHF prinašajo, tega pa toženka ni storila, tudi ne v obravnavanem primeru napram tožnikoma. Nadalje sodišče še pripominja, da ni toliko bistveno, da je banka - toženka, kreditojemalce (tudi tožnika) seznanjala, kako se je gibal menjalni tečaj EUR/CHF nekaj let pred sklenitvijo kreditnih pogodb (to so vsi kreditojemalci lahko sami pogledali na ustreznih internetnih straneh), temveč je bistveno to, ali jim je banka - toženka, predstavila tudi možne slabe strani izbrane kreditne pogodbe, t.j. da je v bodoče (torej tekom trajanja kreditnega razmerja), možen tolikšen dvig vrednosti CHF napram EUR, da bo to (znatno) vplivalo na obseg kreditojemalčeve celotne kreditne obveznosti (na višino mesečne anuitete, kot na višino (neodplačane) glavnice), ta podatek pa je bistven za odločitev kreditojemalca, kakšen kredit bo vzel (ali v domači valuti ali z valutno klavzulo v tuji valuti). Da tožnikoma (kot tudi ne ostalim kreditojemalcem pri toženki) niso bili dani nobeni izračuni, kakšne bodo lahko njihove kreditne obveznosti ob (pomembnejši) spremembi tečaja EUR/CHF, so izrecno izpovedali tudi zaslišani bančni uslužbenci toženke (npr. . Ob tem je pripomniti tudi, da so nepravilne in zato neupoštevne navedbe toženke, češ da je imel kreditojemalec kadarkoli možnost kredit z valutno klavzulo v CHF zamenjati v kredit v domači valuti (če je oziroma bi spoznal, da je zanj neugoden), kot tudi so napačne in neupoštevne navedbe toženke, češ da so se imeli kreditojemalci možnost seznaniti s tveganji, ki jih prinaša tveganje menjalnega tečaja EUR/CHF na podlagi zgibank, ki so bile v vseh poslovalnicah toženke na vseh bančnih okencih od leta 2008 dalje (toženka pri tem pozablja, da je bila obravnavana kreditna pogodba sklenjena), saj zaradi poznejšega dogajanja nična pogodba ne more konvalidirati (1. odst. 90. čl. OZ). O trditvah toženke, da so se imeli kreditojemalci (tudi tožnika) možnost seznaniti z valutnim tveganjem kreditov z valutno klavzulo v tuji valuti, na podlagi člankov objavljenih v dnevnem časopisju, se sodišču glede na zgoraj razloženo pojasnilno dolžnost toženke sploh ni treba izreči.

20. Sodišče glede na zgoraj razloženo ugotavlja, da toženka kot finančni strokovnjak (banka), katera je (v primerjavi s tožnikom kot kreditojemalcem) posedovala specifična strokovna znanja in do katerih bi se moral tožnik, kot povprečen potrošnik, dokopati z nesorazmernimi napori, tožniku kot kreditojemalcu ni

celovito pojasnila lastnosti predmetnega bančnega produkta - kredita z valutno klavzulo v CHF, katere pa so bile njej, kot strokovnjakinji na bančnem področju znane oziroma bi ji morale biti znane, o zelo veliki izpostavljenosti tečajnega tveganja za komitenta (kreditojemalca) je bila nenazadnje seznanjena oziroma nanj opozorjena s Poročilom o finančni stabilnosti Banke Slovenije iz junija 2005 (A12), enako tudi z že prej omenjenim dopisom Banke Slovenije z dne 04.07.2006 (A14), v Poročilu (A12) pa je bilo izrecno pojasnjeno, da je glede na relativno nizke ravni CHF (kar je trajalo kar nekaj časa pred sklenitvijo obravnavane kreditne pogodbe), v prihodnje pričakovati apreciacijo CHF, na navedeno pa banka ne tožnika (in tudi ne zgoraj navedenih prič) kot kreditojemalcev, ki so najeli kredite pri toženki v CHF oziroma z valutno klavzulo v CHF, ni opozorila oziroma jih o tem (o možnosti (znatne) krepitve CHF napram EUR in kaj to lahko pomeni za celotno kreditno obveznost), ni seznanila, kar je vsekakor bila njena dolžnost in to je bila tudi v primeru, če je za (pomembnejšo) rast CHF obstajala najmanjša možnost (pa ni, obstajala je realna možnost znatnega povišanja vrednosti CHF glede na dalj časa nerealne nizke ravni CHF). Sodišče glede na vse navedeno zaključuje, da toženka pri sklepanju predmetne kreditne pogodbe napram tožniku kot kreditojemalcu (potrošniku) ni bila poštena in tudi ni ravnala v skladu z dobro poslovno prakso. Na tem mestu je morebiti pripomniti, da ne gre za očitek toženki, češ da bi morala napovedati (natančno) prihodnje gibanje tečaja EUR/CHF (priči _____ sta npr. izpovedovali, da je bilo nemogoče napovedati, kakšna bodo gibanja tečaja EUR/CHF), temveč bi toženka morala tožniku kot kreditojemalcu pojasniti, da so tveganja apreciacije CHF realna (glede na navedbe Banke Slovenije v Poročilu (A12) so bila praktično gotova), vendar banka - toženka, tožnika kot kreditojemalca o tem ni obvestila, in ker je za povrh za to vedela (Poročilo Banke Slovenije - A12), je ravnala v nasprotju z načelom poštenja oziroma v nasprotju z dobro poslovno prakso (5. čl. OZ). Glede na opisano je tudi zaključiti, da tožnik kot kreditojemalec na podlagi informacij, ki mu jih je dala toženka o predmetnem kreditu, ni mogel oceniti posledic sprememb tečaja EUR/CHF na obseg njegovih pogodbenih obveznosti (pri tem je spomniti, da je tožnik izpovedal, da če bi pred sklenitvijo pogodbe vedel, da bo prišlo do (takšnih) sprememb tečaja EUR/CHF, da takšne kreditne pogodbe gotovo ne bi sklenil, želel je skleniti takšno kreditno pogodbo, na podlagi katere bo svoje kreditne obveznosti brez težav izpolnjeval, tožnica pa je zaslišana izpovedala, da je v popolnosti zaupala vsem informacijam in pojasnilom toženke kot banke, slikovito se je izrazila, da je v banko zaupala tako, kot zaupa zdravniku, in ker jima je banka zagotavljala, da je to ugoden kredit, in da so tveganja majhna, največ par procentov navzgor ali navzdol pri višini mesečne anuitete, sta se zato s tožnikom odločila za najem predmetnega kredita). Ker pa je temu tako, ni mogoče govoriti, da bi bil posamično dogovorjen pogodbeni pogoj (kredit z valutno klavzulo v tuji valuti) jasen in razumljiv, zato je lahko predmet presoje o (ne)poštenosti. Iz zgoraj pojasnenih razlogov (glede na informacije s katerimi je

toženka razpolagala, in to tako kot finančni strokovnjak kot tudi glede na navedbe v Poročilu Banke Slovenije iz junija 2005 (A12) o v prihodnje pričakovani apreciaciji CHF, pa tega tožniku kot kreditojemalcu ni razkrila, tudi mu ni predstavila (podala izračuna) kakšne bodo njegove kreditne obveznosti, če pride do spremembe menjalnega tečaja), sodišče zaključuje da ta pogodbeni pogoj do tožnika kot kreditojemalca ni bil pošten (pogodbeni pogoj - o glavnem predmetu pogodbe - kredit z valutno klavzulo v CHF, ki pomeni obračunavanje obveznosti po vsakokratnem tečaju ECB za EUR/CHF veljavnem na dan plačila obveznosti). Nepošteni pogodbeni pogoji pa so nični (2. odst. 23. čl. ZVPot). Kot je že zgoraj navedeno, je v 1. odst. 24. čl. ZVPot določeno, kateri pogodbeni pogoji se štejejo za nepošteno, t.j. če nasprotujejo načelu poštenja in vestnosti (4. alineja 1. odst. 24. čl. ZVPot), kar je v obravnavanem primeru izpolnjeno glede na zgoraj razloženo ravnanje banke, v obravnavanem primeru pa je izpolnjen tudi zakonski dejanski stan iz 1., 2. in 3. alineje 1. odst. 24. čl. ZVPot, saj sodišče ugotavlja, da je predmetni pogodbeni pogoj (kredit z valutno klavzulo v CHF) v škodo tožnika kot kreditojemalca (potrošnika) povzročil znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank, povzročil je tudi, da je bila izpolnitev pogodbe neutemeljeno v njegovo škodo in je tudi povzročil, da je izpolnitev pogodbe znatno drugačna od tistega, kar je tožnik kot kreditojemalec (potrošnik) utemeljeno pričakoval ob sklenitvi pogodbe. Že zgoraj je razloženo, da je tožnik kot kreditojemalec na podlagi pojasnil toženke, da se bo zaradi nihanja tečaja mesečna anuiteta spreminjala le par procentov navzgor ali navzdol, vedel le za to, da se bo mesečna anuiteta par procentov spreminjala navzgor oziroma navzdol, kar je sprejel, ničesar pa ni bilo govora kakšen vpliv ima nihanje tečaja na celotno kreditno obveznost, predvsem torej višino nezapadle glavnice, ki je bila po treh oziroma štirih letih odplačevanja anuitet še vedno tolikšna, kot je ta znašala ob sklenitvi pogodbe, kot je to prepričljivo izpovedala tožnica zaslišana kot stranka, kar pomeni, da je izpolnitev pogodbe znatno drugačna od tistega, kar je tožnik kot potrošnik utemeljeno pričakoval ob sklenitvi pogodbe. Nadalje sodišče ugotavlja, da je bilo tako oziroma podobno tudi npr. v primeru toženkine kreditojemalke - priče (znesek glavnice je bil enak ali pa celo večji od zneska glavnice na dan sklenitve pogodbe po nekaj letih kredita), saj je izpovedala, da je znašala njena glavnica v evrski protivrednosti na dan odobritve kredita EUR, pa že 10 let pa vsak mesec plačuje EUR mesečne anuitete in ima še sedaj, po 10-ih letih odplačevanja kredita, še vedno EUR neodplačane glavnice. Toženka navedenih delov izpoved tožnice oziroma priče ni izpostavljala kot neverodostojne, sodišče pa glede na prepričljive izpovedbe obeh tožnikov in vseh prič - kreditojemalcev, nima nobenega razloga, da tem izpovedbam tudi v navedenih delih ne bi sledilo, zato pa sodišče poleg prej navedenega tudi zaključuje, da so se posledice spremembe menjalnega tečaja, ki so bile ob sklenitvi pogodbe za toženko predvidljive oziroma so ji bile znane, kot je zgoraj opisano, izrazile v škodo v sferi tožnika kot

kreditorejmalca in je zato podano znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih pogodbenih strank. Ob tem je še pripomniti, da toženka valutnega tveganja v primeru sklenjenih kreditov z valutno klavzulo v CHF (za katere je morala (običajno pri svoji mami) najemati kredite prav tako v CHF) sploh ni imela, kot je to izpovedala priča [redacted] si je izpovedal, da je toženka (tudi pri kreditih z valutno klavzulo v CHF) nosila zgolj kreditno tveganje (tveganje, da kreditorejmalec kredita ne vrne), torej toženka z zaslišanjem te priče ni dokazala svoje trditve, da je bila sama tudi podvržena valutnemu tveganju.

21. Ker je pogodbeni določba, pogodbeni pogoj o kreditu z valutno klavzulo v CHF in v zvezi s tem določba o obračunavanju kreditnih obveznosti po vsakokratnem referenčnem tečaju ECB za EUR/CHF veljavnem na dan plačila obveznosti, nepošten pogodbeni pogoj in zato ničn (23. čl. ZVPot), brez tega pogoja pa pogodba ne more obstati, je sodišče ugodilo zahtevku tožnikov na ugotovitev ničnosti predmetne kreditne pogodbe v celoti, skupaj s sklenjenim sporazumom o zavarovanju terjatev, ki je bil med pravnimi strankami (in [redacted] kot porokinjo in plačnico) sklenjen zaradi zavarovanja terjatev toženke iz predmetne kreditne pogodbe.
22. Ker je bil le zahtevek za ugotovitev ničnosti kreditne pogodbe in sporazuma o zavarovanju denarne terjatve, ob zaključku obravnave dne 16.05.2018 zrel za končno odločbo, je sodišče v zvezi s tem zahtevkom izdalo delno sodbo (1. odst. 314. čl. ZPP), glede zahtevka za plačilo [redacted] pa se bo končana glavna obravnava pričela znova zaradi dopolnitve dokaznega postopka v zvezi s tem zahtevkom (292. čl. ZPP).
23. O pravnih stroških pravnih strank bo odločeno s končno sodno odločbo.

PRAVNI POUK:

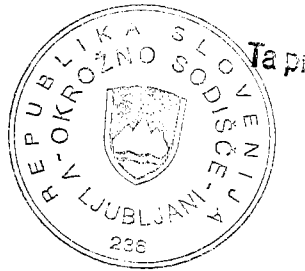
Zoper delno sodbo je dopustna pritožba v roku 30 dni od dneva prejema pismenega odpravka sodne odločbe. Pritožba se vložijo pisno v dveh izvodih pri tem sodišču, o pritožbi bo odločalo Višje sodišče v Ljubljani. Pritožba mora obsegati navedbo sodne odločbe, zoper katero se vlaga, izjavo, da se sodna odločba izpodbija v celoti ali v določenem delu, pritožbene razloge in podpis pritožnika (355. čl. ZPP). Če je pritožba nerazumljiva ali ne vsebuje vsega, kar je treba, da bi se lahko obravnavala, jo sodišče zavrže, ne da bi pozivalo vložnika, naj jo popravi ali dopolni (336. čl. ZPP). Ob vložitvi pritožbe mora biti plačana sodna taksa. Če sodna taksa ni plačana niti v roku, ki ga določi sodišče v nalogu za njeno plačilo in tudi niso podani pogoji za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodnih taks, se šteje, da je pritožba umaknjena (3. odst. 105.

a čl. ZPP). V primeru, da stranka vloži pritožbo po pooblaščenju, mora biti ta odvetnik ali druga oseba, ki je opravila pravniški državni izpit. Pritožbo, vloženo po pooblaščenju, ki ni odvetnik ali druga oseba, ki je opravila pravniški državni izpit, bo sodišče kot nedovoljeno zavrglo.

Ljubljana, [redacted] maj 2018

Okrožna sodnica:

[redacted]

[redacted]